

КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МІДЕННЕТ ЖАҢЕ СПОРТ
МИНИСТЕРИСТВО

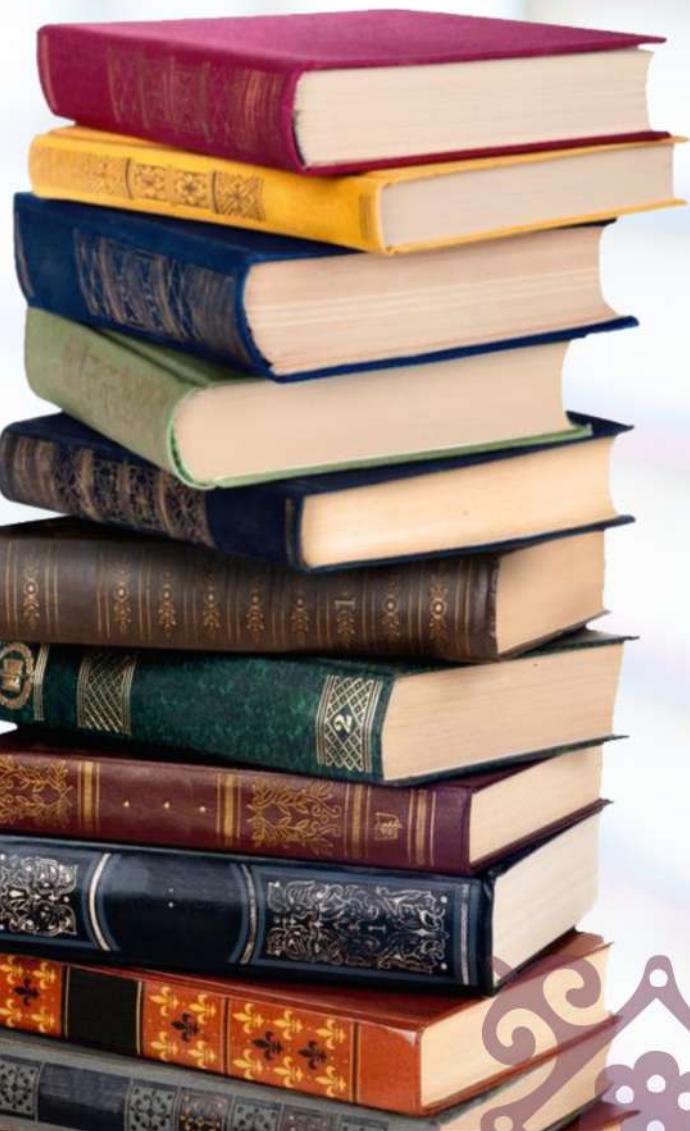

КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ТАТТАҚ АКАДЕМИЯЛЫК
КИТАЛХАНАСЫ

EXPO 2017
• Future Energy •
Astana Kazakhstan

«Бір ел – бір кітап»

“БІР ЕЛ – БІР КІТАП” АКЦИЯСЫ
АКЦИЯ «ОДНА СТРАНА – ОДНА КНИГА»
THE ACTION “ONE COUNTRY – ONE BOOK”

Астана 2017

ӘОЖ [02:005.745](100)

КБЖ 78(0)

Ә 52

Ақылдастар алқасы:

Мұналбаева Үмітхан – жоба жетекшісі

Мүшелері: Әсем Бірмақова

Бауыржан Серізбаев – жауапты редактор

Айнаш Урдабаева – техникалық редактор

Нұргүл Begimbetova – техникалық редактор

Құрастырушылар:

Жәмилә Зайырова

Азамат Тасқараұлы

«БІР ЕЛ – БІР КІТАП»

Жобаның идеясы АҚШ-та өте танымал болған. Бір кітапты жалпы қала болып оқу идеясы АҚШ-тың солтүстік-батысындағы ірі қала Вашингтон штатына қарасты – Сиэтл көпшілік кітапханасының кітап орталығы тарапынан ұсынылған. 1998 жылы «Егер Сиэтлдің бүкіл түрғыны бір кітапты оқыса» тақырыбымен алғаш өткізілген акцияның мақсаты – Сиэтл халқының бірлігін нығайту және оларға оқуды насиҳаттау. Бұдан соң осыған үқсас мәдени шаралар Чикаго, Буффало, Рочестер қалаларында да үйімдастырылды.

«Бір кітап, бір Чикаго» бағдарламасы Чикаго көпшілік кітапханасында басталды. Оның негізгі мақсаты қаланың ересек түрғындары мен жастарын бір кітапты бір уақытта оқуға және оны ұжым болып, отбасында, жұмыста жолдастары мен таныстары арасында, кітапханаларда, оқу мекемелерінде, кітап дүкендерінде, діни үйімдарда, кафелерде және басқа да қоғамдық орындарда талқылауға ынталандыру болып табылады.

2000 жылдың қазан айында Чикаго қаласында «Чикагода кітаптар апталығы: Оқуға құмар қала» тақырыбымен тұңғыш рет қалалық фестиваль өтті. Осы фестиваль аясында қоғамдық талқылаумен және авторлар баяндамаларымен бірге кітап тұсаукесерлері, сондай-ақ семинар, экскурсия секілді басқа да шаралар үйімдастырылды. 7 апта бойы Чикагоның он мындаған халқына ауқымды іс жүргізіліп болған соң, американ жазушысы Харпер Лидің (1926 ж.) «Убить пересмешника» (1960 ж.) атты романы талқылауға түсті. Кітап авторы бүкіл әлем мен осы замандық Чикаго үшін өзекті болған толеранттық және нәсілшілдік сияқты маңызды мәселелерді алға тартады. Бүгінде «Бір ел – бір кітап» жобасының идеясы әлемдегі көптеген елдерге кең тараған (Испания, Латын Америкасы елдері және Корея т.б.). авторы Испанияда Габриэль Гарсия Маркестің 80 жылдығына арнап «Сто лет одиночества» романынан оқу марафоны өткен еді. Қалаушылар романды бірнеше күн бойы үздіксіз дауыстап оқыды. Осы марафонды Испания Үкіметі басшысының орынбасары Мария-Тeresa Фернандес де ла Вега ашты. Бұдан дәл 40 жыл бүрін жарыққа шыққан романды 7 бетке сыйғызып айту үшін әрбір қатысушыға 15 минуттан уақыт бөлінген.

2003 жылы Кореяда бірлесе оқуға негізінен балалар кітабы таңдалды. Бұл жоба одан кейін «Бір кітапхана – бір кітап», «Бір ауыл – бір кітап» деген жобалар түрінде көрініс тапты.

«Жаппай оқу оқиғасы» жыл сайын Англияның оңтүстік-батысында өткізіліп тұрады. Мұнда әр жылдың қаңтарынан наурыз айына дейін бір кітап оқуды қолға ала бастады.

Қазақстан Республикасының
Ұлттық академиялық кітапханасы

Читательская акция «Одна страна - одна книга»

Министерство культуры и информации РК по инициативе Национальной академической библиотеки РК и Библиотечной Ассоциации РК впервые в Казахстане с 24 по 30 сентября 2007 г. проводили акцию «Одна страна - одна книга», целью которой является развитие программы по продвижению чтения, поддержка грамотности и культуры чтения, сохранение духовного наследия, бережное отношение к родному языку, а также нравственное и патриотическое воспитание молодёжи.

По результатам выборочного опроса среди работников учреждений образования и библиотек, по многочисленным откликам и предложениям читателей книгой для общенационального чтения названы «Слова назидания» Абая Кунанбаева.

История акции

Идея проекта «Одна страна - одна книга» основана на широко известных в США библиотечных проектах «Одна книга, один Чикаго» и «Если весь Сиэтл прочтет одну книгу», когда весь город читает одно и то же литературное произведение в одно и то же время.

В настоящее время идея проекта «Одна страна - одна книга» получила широкое распространение во многих стран мира (Испания, страны Латинской Америки, Корея и др.) В частности, 80-летию Габриэля Гарсия Маркеса, автора романа «Сто лет одиночества», было посвящено в Испании марафонское чтение. Роман несколько дней непрерывно читали вслух добровольцы. Начало этому марафону положила заместитель председателя правительства Испании Мария-Тереса Фернандес де ла Вега. Каждому участнику предоставлялось 15 минут, за которые он должен был озвучить 7 страниц романа, вышедшего в свет ровно 40 лет назад.

В Корее в 2003г. к совместному чтению были отобраны в основном детские книги. Этот проект перерос позднее в проект «Одна библиотека – одна книга» и «Одна деревня – Одна книга».

«Большое читательское приключение» каждый год переживают жители юго-запада Англии. Между январем и мартом каждого года все население этой области читает одну и ту же книгу. В 2006 году они читали книгу Жюля Верна «Вокруг света за 80 дней».

Какую книгу будет читать Казахстан?

«А почему бы у нас в Казахстане не реализовать проект, подобный чикагскому?» – задумались специалисты Национальной академической библиотеки Республики Казахстан, познакомившись с проектом «Одна книга, Один Чикаго». Ведь это интересно, познавательно и, наконец, очень необходимо сегодня, когда страна быстрыми темпами движется к информационному прогрессу, вовлекается в международные экономические, политические, научные и культурные связи. Растут требования к уровню компетентности выпускников школ и вузов, молодых менеджеров и государственных служащих.

Одновременно эта акция призвана способствовать дальнейшему повышению интереса общества к чтению вообще и отечественной литературы в частности, как классики, так и современной литературы и поэзии.

Мы хотим еще раз напомнить, что книга является одной из ключевых ценностей современной цивилизации и национальной культуры.

Поразмыслив над ситуацией, выслушав мнения коллег из других библиотек, мы решили провести в Казахстане акцию «Одна страна-одна книга».

Председателем оргкомитета акции является Народный писатель Казахстана, Лауреат Государственной премии РК, поэт – Фариза Унгарсынова.

Начало акции, с призывом к казахстанцам выбрать книгу для чтения всей страной, было объявлено Национальной академической библиотекой РК в конце марта 2007г. Для участия в акции рассматривались произведения, отражающие общечеловеческие и национальные идеи гуманизма, историко-культурные традиции, исторические корни и современное развитие страны, стимулирующие дискуссии.

Торжественное объявление книги состоялось 6 июля 2007 г. в День рождения Астаны на VII Международном фестивале поэзии – «День Абая» с участием известных российских и казахстанских поэтов и писателей. Глубоко символично, что книга акции «Одна страна – одна книга» – «Слова назидания» Абая была объявлена именно на VII Международном фестивале поэзии, посвящённом Абаю. Тем самым было вновь подчёркнуто значение Абая в духовном становлении нашего общества.

Несмотря на то, что со времён Абая прошло много лет, сменилось несколько поколений, «Слова назидания» сегодня актуальны как никогда, они являются ориентиром в жизни для каждого из нас. В этом произведении охвачены самые разные темы – история Казахстана, любовь к Отчизне, культура, народная психология, философия жизни, наконец, этика взаимоотношений между людьми.

Проведение Акции

Акция «Одна страна - одна книга» прошла во всех регионах страны с 24 по 30 сентября 2007 года. В любой из этих дней можно организовать выставки, провести классные часы, специальные занятия в школах и университетах, литературные вечера, викторины, встречи с известными общественными и культурными деятелями страны, писателями, исследователями, показать фильмы и т.д. Все эти мероприятия будут посвящены книге Абая «Слова назидания». Любое из этих мероприятий можно провести в библиотеке, в школе, в клубе, в организации, на предприятии. Можно поговорить о книге Абая в семейном кругу, почтить и обсудить с друзьями и знакомыми.

Цель акции – развитие программы по продвижению чтения, поддержка грамотности и культуры чтения, сохранение духовного наследия, бережное отношение к родному языку, а также нравственное и патриотическое воспитание молодёжи.

Акция «Одна страна – одна книга» призвана способствовать дальнейшему повышению интереса общества к чтению вообще и отечественной литературы в частности, как классики, так и современной литературы и поэзии. В дальнейшем акция «Одна страна – одна книга» может стать приоритетной частью общенациональной программы по поддержке грамотности и чтения, высокого статуса книги и книжной культуры, духовного обогащения казахстанского общества.

По вопросам проведения Акции можно обращаться в библиотеки (Областные универсальные научные библиотеки региона, районные, сельские), которые уже составили планы проведения Акции.

О Вашем участии в Акции, о ваших впечатлениях и предложениях рассказывайте на страницах местных и центральных газет, по радио, телевидению. Национальная академическая библиотека РК в Астане ждёт Вашу информацию о проведении Акции для размещения на сайтах Национальной академической библиотеки РК (НАБ РК) и Библиотечной Ассоциации РК (БАРК).

Ең ал - бір кітап

Одна страна - одна книга

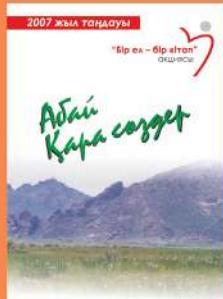
АКЦИЯ ТАРИХЫ

№	Жылы	Жазушы	Шығарма
1	2007	Абай Құнанбаев	“Қара сөздер”
2	2008	Мұхтар Әуезов	«Қиңі заман»
3	2009	Мағжан Жұмабаев	Өлеңдері
4	2010	Жұбан Молдағалиев	«Мен – қазақпын»
5	2011	Жүсіпбек Аймауытов	«Ақбілек»
6	2012	Оралхан Бекей	Шығармалары
7	2013	Фариза Оңғарсынова	«Дая»
8	2014	Сайын Мұратбеков	«Жусан исі» , «Басында Ушқараның...»
9	2015	Ілияс Есенберлин	«Көшпенділер»
10	2016	Дұлат Бабатайұлы	«Өсиетнама»
11	2017	Сұлтанмахмұт Торайғыров	Шығармалары

Бір ел – бір кітап

АКЦИЯСЫНЫҢ ТАРИХЫ

2007-2017 ж.ж.

2007

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

2015

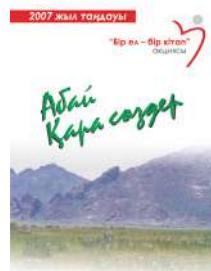
2016

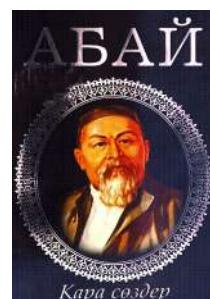
2017

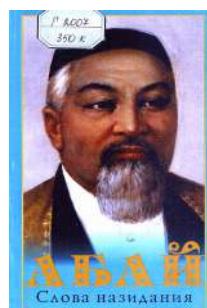
2007

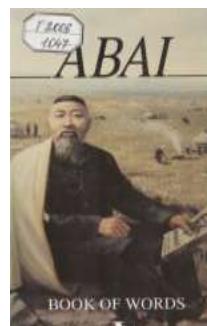
Абай Құнанбаев «Қара сөздер»
Абай Кунанбаев «Слова назидания»
Abai «Book of words»

Қара сөздер. - Астана : Аударма,
2002. - 100 б

Слова назидания / Абай. - Алматы :
Өнер, 2006. - 136 с

Abai Book of Words / Abai. - London :
Avalon, 1995. - 218 p.

«ЭВОЛЮЦИЯ СТЕПНОГО ЗНАНИЯ: ОТ ИСТОРИОЛОГИИ К ИСТОРИОГРАФИИ»

Под таким названием 27 сентября 2007 г. в Национальной академической библиотеке РК состоялось «круглый стол». В его работе приняли участие представители ЕНУ им.Л.Н.Гумилёва - д.и.н., профессор Садыков Т.С.; д.фил.н., профессор Кривошапова Т.В. и старший преподаватель кафедры философии Камарова Р.И.

Цель мероприятия – сформировать у участников представление о едином центральноазиатском историко-культурном пространстве, в котором появилась книга Абая «Слова назидания»

На мероприятии с докладом и электронной презентацией «ИСТОРИЧЕСКАЯ КНИГА В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ XIII-XIX вв.» выступила к.и.н., доцент кафедры истории Казахстана ЕНУ им. Л.Н.Гумилёва Ковальская С.И.. В материале были рассмотрены следующие темы - характеристика устного степного знания, его особенностей, носителей и способов передачи знания, краткая характеристика письменной традиции и законы создания исторических произведений, структура произведений, понятие автографа, характеристика почерков, переплеты; краткая характеристика основных произведений XIII-XIX вв., краткая характеристика средневековых мусульманских научных центров, влияние восточной письменной традиции на творчество Абая.

На «круглом столе» прозвучали интересные сообщения на темы «М.Кашгари и эпоха Дивана», «Ю.Баласагуни и тип идеального человека», «Хикматы» Ходжи Ахмета Яссави». Их подготовили студенты 4-го курса историко-филологического факультета ЕНУ им.Л.Н.Гумилёва.

В ходе «круглого стола» состоялся обмен мнениями, профессора и преподаватели ответили на вопросы читателей.

Подводя итог выступлений и обсуждений, Ковальская С.И. отметила, что стилистика, жанр и содержательная сторона книги Абая «Слова назидания» во многом определены традициями, сформировавшимися в центральноазиатском историко-культурном пространстве, выработавшимися в течение достаточно протяженного исторического периода.

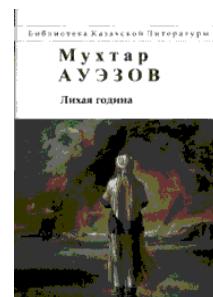
2008

Мұхтар Әуезов «Қилы заман»
Мұхтар Ауэзов «Лихая година»

Қилы заман. - Алматы: Жазушы, 1979. - 384 б.

Лихая година / предисл. Г. Шарипова. - Астана : Аударма, 2010. - 608 с.

СТРАНА ЧИТАЕТ М.О.АУЭЗОВА

23 сентября в Национальной академической библиотеке состоялась пресс-конференция, посвящённая акции «Одна страна – одна книга». В ней приняли участие Курмангалиева Жанна Дулатовна – ответственный секретарь Министерства культуры и информации РК, Бердигалиева Роза Амангалиевна - генеральный директор Национальной академической библиотеки РК, Тарази Аким Уртаевич - Народный писатель Казахстана, директор Астанинского филиала Союза писателей Казахстана, Добровольский Анатолий Валерьевич – заместитель исполнительного секретаря Астанинского отдела молодежного крыла «Жас Отан»; Актанов Камбар Кинаятович – майор, начальник отдела воспитательной и социально-правовой работы полка «Республиканская гвардия».

Акцию «Одна страна – одна книга» проводит Министерство культуры и информации РК по предложению Национальной академической библиотеки РК и Библиотечной ассоциации РК. У мероприятия несколько задач: повысить престиж чтения в нашей стране и вернуть книге читателя, увлечь идеей чтения молодое поколение и сохранить нашу самобытную культуру.

В этом году книгой для чтения всей страной избрана повесть Мухтара Омархановича Ауэзова «Лихая година». Выбор этого произведения ешё раз подчеркнул значение личности и творчества Мухтара Ауэзова в духовной жизни нашего народа.

На пресс-конференции присутствовали журналисты следующих СМИ: ТВ – «Хабар», «Казахстан», «Рахат»; Агентства «Казинформ», Казахского радио и газет – «Егемен Қазақстан», «Казахстанская правда», «Вечерняя Астана», «Астана хабары»,

«Экспресс К», «Мегаполис», «Альянс kz».

**Открытие акции «Одна страна – одна книга»
в Национальной академической библиотеке РК**

24-го сентября 2008 года в Казахстане стартовала акция «Одна страна – одна книга».

В этот день в государственных библиотеках Казахстана – в сельских и городских, детских и юношеских, областных и районных - проведено более 100 мероприятий. В акцию вовлечены библиотеки и других систем и ведомств, в том числе, школьные, вузовские.

Всего за период акции пройдут более 500 мероприятий в библиотеках, клубах, школах, военных частях, в университетах и академиях и др. организациях.

В том числе, в государственных библиотеках - 258 мероприятий:

24 сентября – 97,

25 сентября – 50,

26 сентября – 45,

27 сентября – 33,

28 сентября – 33.

На торжественной церемонии открытия с приветствиями выступили Кырыкбаев А.О. – председатель Комитета культуры Министерства культуры и информации РК, Бердигалиева Р.А. - генеральный директор Национальной академической библиотеки РК, Ауэзов М.М.– культуролог, директор фонда М.О.Ауэзова, Тарази А.У - Народный писатель Казахстана, директор Астанинского филиала Союза писателей Казахстана, Шалахметов Г.М - академик Российской Академии естественных наук, видный общественный деятель, журналист, Есим Г.– академик, депутат Сената Парламента РК.

Обращаясь ко всем собравшимся, Кырыкбаев А.О. отметил, что цель Акции – повысить престиж чтения в нашей стране, обратить внимание читателей на классическую литературу, которая всегда актуальна. Ауэзов М.М. в своём выступлении подчеркнул: «Повесть «Құлы заман» написана с великим мастерством. Эта книга об исторической правде. Она привлекает читателя. «Құлы заман» является личным заветом Мухтара Омархановича последующим поколениям любить и беречь свою землю».

На церемонии открытия Народный артист Казахстана, профессор Тілектес Мейрамов исполнил отрывок из повести М.О.Ауэзова «Лихая година». В музыкальной части программы выступил певец и композитор Марат Омаров.

«КРУГЛЫЙ СТОЛ», ПОСВЯЩЁННЫЙ ПОВЕСТИ М.О.АУЭЗОВА «ЛИХАЯ ГОДИНА»

Участники:

Кырыкбаев А.О. – председатель Комитета культуры МКИ РК, Бердигалиева Р.А. - генеральный директор НАБ РК; Ауэзов М.М. – культуролог, директор фонда М.О.Ауэзова, Тарази А.У - Народный писатель Казахстана, директор Астанинского филиала Союза писателей Казахстана, Шалахметов Г.М. – академик РАЕН, видный общественный деятель, журналист, Абдильдин Ж.М. - д.ф.н., профессор, Есим Г.– академик, депутат Сената Парламента РК, Журтбай Т.К. – д.ф.н., профессор, Касимов С.А. – кандидат юридических наук, представитель Администрации Президента в Мажилисе РК, Бейбытова К.Д - профессор Евразийского Национального университета им. Л.Н.Гумилёва, Абжанов Х. - д.и.н., профессор, Отарбаев Р. - писатель, Тахан С. - д.ф.н., профессор и мн. др. Аспетова Г.- народная артистка РК, актриса Казахского музыкально-драматического театра им. К.Куанышпаева, Медеуова К.А. - кандидат философских наук, доцент Казахстанско – российского университета и мн.др.

С докладом «Национальная идея «Алаш» и художественное осмысление повести «Лихая година» выступил Журтбай Турсын Кудакелдиевич – писатель, доктор филологических наук, профессор, директор Научного центра «Библиотека Отырар» при ЕНУ им.Л.Н.Гумилёва.

На «круглом столе» были рассмотрены следующие темы:

1. М.О Ауэзов.: «Пути веков, пройденные за одну человеческую жизнь»;
2. Писатель и тоталитарная власть, влияние лидеров движения Алаш на мировоззрение и творчество М.О. Ауэзова;
3. Социально-политические и экономические проблемы колонизированного казахского общества и объективно-историческая закономерность восстания 1916 года;
4. Историзм повести М.О. Ауэзова «Лихая година»;
5. Ауэзов М.О. – писатель, мыслитель, философ, ученый.

Викторина по повести М.Ауэзова «Лихая година»

Участники:

Учащиеся старших классов школ г.Астаны с государственным языком обучения – с.ш. № 56 с преподавателем Алма Еркінқызы и с.ш. № 59 с преподавателем Бекмухановой Гулнар Ризабекқызы. Цель викторины – выявление знаний о повести М.О.Ауэзова «Лихая година», приобщение учащихся г. Астаны к книжной культуре, продвижение чтения и грамотности, а также умения самостоятельного поиска необходимой информации, умения анализировать и творчески осмысливать прочитанное.

Участники викторины не только активно отвечали на вопросы, но и рассказывали о том, какое место в их жизни занимает чтение. Также ребята из 59 школы инсценировали отрывок из повести «Лихая година» и читали наизусть «Слова назидания» Абая. Кстати, именно это произведение стало главной книгой во время акции «Одна страна – одна книга» в 2007 году.

**Бейбытова Кульпаш Дайрабаевна,
доктор филологических наук,
профессор кафедры русской филологии ЕНУ им.Л.Н.Гумилёва**

Акция «Одна страна – одна книга»

– Вот это благодатное дело пропаганды книги, высокого статуса казахской литературы взяли на себя организаторы республиканской акции «Одна страна – одна книга». Коллектив Национальной академической библиотеки РК во главе с генеральным директором Бердигалиевой Р.А. уже второй год ведёт эту работу, объединяя в единый отряд читателей казахской литературы разных по социальному статусу по национальной принадлежности людей. В прошлом году важнейшей книгой перечитываемой всем народом были «Слова Абая, в этом году на это место компетентным коллективом учёных, писателей и общественных деятелей выдвинута повесть М.Ауэзова «Лихая година». Я думаю, что у этой акции большой и долгий путь. Порукой тому особое отношение казахов к художественному слову, особое отношение к поэзии. Надеюсь, никогда не пойдём по пути России, исключившей как и немцы, литературу из числа предметов, по которым необходимо сдавать экзамены.

О повести «Лихая година»

Мухтар Ауэзов — классик казахской литературы, во многом — он первый. Писатель, драматург, учёный-фольклорист, основоположник новой отрасли казахского литературоведения — абаеведения. Даже в юности первый создатель футбольной команды. Как и положено, его творческий путь изучался большой когортой казахских и русских учёных, о его романе-эпопее с восторгом отзывались за рубежом. Но вплоть до оттепели и в 60-ые, а затем и до времени независимости многие не знали и не могли прочесть его запрещённые произведения — трагедии «Бекет», «Хан Кене», «Карагөз», «Кара керей Кобланды», повесть «Лихая година».

Повесть «Лихая година» («Киль заман», более точный перевод «Горестные времена»), была написана в рекордно короткий срок за три месяца и вышла в свет в 1928 году в Кызылорде — тогдашней столице Казахской ССР. Но ни в последующие сборники, ни в 20-ти томное собрание сочинений классика это произведение не было включено. В отличие от драматургических произведений, о которых имелись негативные оценки и заключения, повесть упорно замалчивалась. До русскоязычного читателя она дошла через более чем сорок лет (в 1972 г.) при непосредственном участии Ч.Айтматова, А.Твардовского в журнале «Новый мир». В том самом журнале, который печатал все новые произведения Ч.Айтматова, который был своеобразным духовным объединителем всего лучшего в нашей бывшей общей родине.

Как в капле воды отражается океан, так и в истории гибели и разорения смиренного

рода албан отражается великая трагедия казахского народа. Ещё только начинаются репрессии против интеллигенции, ещё нет и в помине инспирированного властями голода, ещё почти 10 лет до страшных 37-х, но вещее сердце писателя ведёт его в стан погибающих, но не покорённых. Благодатные земли Каркары населены были родом албан. Тучные пастбища и хороший скот создавали видимость благодушия, хотя писатель показывает на примере трагической судьбы батыра Узака и его дочери Бекет, какие невидимые миру муки готовили и сотворили кровные родственники отцу и дочери.

Внутри казахского единства, так воспеваемого и желаемого, этой сплочённости нет, потому что поступок Тунгатара продиктован вовсе не желанием защитить честь рода, а жаждой наживы. Ради этого он собственными руками повесил свою племянницу. Ради наживы толмачи-казахи так угодничаят перед русским начальством и так бессовестно обирают сородичей. Все эти примеры обрели страшный лик, когда грянул указ о мобилизации 1916 года. С этого времени обострились отношения внутри всего общества. Оно оказалось способным на сопротивление не только местным держимордам, но самому белому царю. Мирная делегация, требующая отмены указа даже не подозревала, что совершает политический акт. Но действия колониальных властей были моментальными. Главари, зачинщики, а в народном сознании цвет и надежда казахского народа — Жаменке, Узак, Серикбай — были посажены на гауптвахту. Весть об этом стала началом великой трагедии — началом осознания своего положения. Ведь казахи не запирали даже скот, весь род албан ощущал оскорбительную оплеуху и масса народная пошла к ярмарке, требуя освобождения аксакалов. Волна народной ярости поднялась и под давлением властей тихо откатилась назад. Это придало силы Сивому Загривку, волостным-предателям, баям и толмачам. Они отправили одного из самых уважаемых старейшин — Жаменке, решили прикончить всех, кто находился в тюрьме. Весть об этом стала последней каплей в чаше терпения народа. Стихия народного гнева вела людей на пулемёты, она сожгла ярмарку — торжище, которое всегда показывало свою власть над степняками. Албаны лишились своих вожаков, они потеряли скот и кров, тысячи джигитов погибли, они поднялись со своей благословенной земли, чтобы защитить жизнь и будущее.

Чтение и молодёжь

Да, сегодня молодёжь мало читает, у неё есть другие источники информации. В том, что интерес к чтению снизился даже в среде филологов-студентов, мне кажется, повинны мы — старшее поколение. Очень нерегулярно мы говорим и пишем на литературные темы, редки стали встречи с писателями, издателями, исследователями. Всё больше говорим о политике, общаемся с политиками. И потом, мы ведь совсем перестали рекламировать лучшие произведения, вот и читают наши дети всякую шелуху — продукт массовой литературы. Классика — это не только вечное, но и духовно-элитарное явление. Школа, вуз, пресса, телевидение должны сообща искать и находить формы работы с молодёжью для того, чтобы пристрастить её к книге. Я думаю, что студенты и преподаватели историко-филологического факультета ЕНУ им.Л.Н.Гумилёва вполне готовы проводить такие мероприятия не только на других

факультетах, но и в городском масштабе.

Выставка, посвящённая творчеству М.О.Ауэзова

В рамках акции «Одна страна – одна книга» в Национальной академической библиотеке РК работала выставка, посвящённая творчеству М.О.Ауэзова. Здесь представлено более ста изданий, журнальных статей и научных трудов которые раскрывают многогранный талант М.О.Ауэзова, его творческий и жизненный путь.

Особый акцент сделан на раскрытие истории создания повести М.О.Ауэзова «Лихая година», в основу которой легли материалы восстания 1916 г.. В этом плане представляет интерес книга Л. Ауэзовой «История Казахстана в творчестве М.Ауэзова (на материалах эпопеи «Путь Абая» и «Лихая година») (Алматы:Санат, 2001). В книге Л.Ауэзовой освещены проблемы изучения и публикации литературного и научного наследия отца – великого писателя – Мухтара Аузова. В процессе анализа его творчества М.Ауэзова привлекает большой исторический материал из личного архива писателя, где изображение жизни и быта казахского народа, внутреннего мира своих героев Мухтар Ауэзов органически связывает с поступательным развитием истории, зарождением прогрессивных тенденций, многие из которых не утратили своей актуальности и по сей день. Книга М.Ауэзовой познавательна для современного читателя как в понимании творчества Мухтара Ауэзова, так и осмыслении важных проблем истории Казахстана.

Хотим обратить внимание читателей на автограф на диссертации «Художественная и историческая правда в повестях М.О.Ауэзова «Лихая година» и «Выстрел на перевале» (Алматы,1992). Автор: Журтбаев Т.К. - профессор, доктор филологических наук, директор Научного центра «Отырар кітапханасы». Работа построена на параллелях и сопоставлениях художественных текстов повестей «Лихая година» и «Выстрел на перевале» с архивными материалами, публикациями, а также с воспоминаниями непосредственных участников и свидетелей исследуемых событий, записанными автором. Это дало возможность для детального изучения периода, позволило внести существенные коррективы в его оценки, тесно связать художественную и историческую правду с личной судьбой М.Ауэзова, разглядеть причины оценки народного восстания через художественное и мировоззренческое восприятие писателя.

Среди новых книг, посвящённых жизненному и творческому пути М.О.Ауэзова представлены два издания Н.Анастасьева «Мухтар Ауэзов» (из серии «Жизнь замечательных людей». Москва:Молодая гвардия,2006.) и «Трагедия триумфатора: Мухтар Ауэзов – судьба книги» (Алматы: Атамұра, 2007). Н.А.Анастасьев - известный своими работами о творчестве крупнейших писателей запада, обратился ныне к одной из самых ярких фигур Востока – М.О.Ауэзова.

Судьба Мухтара Ауэзова – автора всемирно знаменитой трилогии об Абае – это трагедия триумфатора. Выдающийся представитель первого поколения казахских интеллигентов, человек, удивительно связавший в своей жизни разные эпохи народ-

ной жизни, Мухтар Ауэзов пережил со своими соотечественниками и счастье пробуждения к историческому творчеству, и очарование революционной романтикой, и отрезвляющий ужас сталинских лагерей. Художник и тоталитарная власть, формирование языка и самобытной национальной культуры, творческий диалог Великой степи и Европы, столь органично разворачивающийся на страницах книг Ауэзова, - таковы взаимопересекающиеся темы книги Н.А.Анастасьева, посвящённых М.О.Ауэзову.

Среди новых экспозиций выставки можно отметить такие книги как «Мұхтартану» - авторы: Е. Кузембаев, Ұ. Кузембаев, Ж. Кузембаев (Алматы: Экономика, 2007), «Алаш және Әүезов (материалы международной научно-теоретической конференции) (Алматы:Жазушы, 2007), сборник «Исторические личности» (Алматықітап, 2007). В сборник вошли жизнеописания более 250-ти лучших представителей казахского народа.

Читая «Лихую годину»

**Алия Калижанова,
администратор Интернет центра Семипалатинской библиотеки имени Абая**

– Сегодня, заново читая повесть Мухтара Ауэзова «Лихая година», уже с высоты своих знаний истории и личного жизненного опыта, представляю судьбу кочевых казахов. И раньше, и в том кровавом шестнадцатом году, в который раз перед казахами встал вопрос – быть или не быть, жить на родине или на чужбине?

И я могу сказать, что все в жизни решает судьба. Эта повесть еще раз предстает перед нами через много лет после ее написания. Пусть в виде акции «Одна страна – одна книга», но те, кто когда-то читал ее – еще раз вспомнили ее строки, но думают уже по-другому, а кто не читал – прикоснутся к событию в истории через мастера слова.

Повесть «Лихая година» – одно из первых произведений до великих эпопей мирового классика. Она яркий пример революционного содержания, где с такой художественной убедительностью выражена ненависть к царизму, к его аппарату насилия, где так страстно обличались бесчеловечность и цинизм царской колониальной политики, где так глубоко было раскрыто неприятие кочевым народом чуждой ему царской административной системы, где с такой болью и состраданием сказано о трагедии простого народа, посмевшего восстать и жестоко поплатившегося за бунт своей кровью и изгнанием с родных земель.

Читая «Лихую годину» еще раз убеждаюсь в том, что то, что было в шестнадцатом году, достойно нашего восхищения, тот народный порыв против колониального царского гнета, когда они убеждены в своей правоте и бросают вызов насилию.

Мухтар Ауэзов изобразил в повести народную волну, которую движет чувство борьбы за справедливость, за свободу и собственное человеческое достоинство. Эта

повесть о неравной борьбе, вызывает в нас чувство гордости этими людьми. Взрыв гнева народа против самодержавия был не напрасен, как не напрасны были в истории многие восстания, бунты, мятежи, пусть подавленные, но оставившие неизгладимый след в памяти поколений как символ жертвенности и бесстрашения во имя свободы. Это все уроки истории.

Много разных мыслей вызывает повесть «Лихая година» Мухтара Ауэзова в нашей душе. Она написана с глубоким знанием жизни того периода. Хочется отметить описания природы, быта, портретов героев... А с какой силой презрения описаны ярмарочные толмачи-казахи при при-ставе и слуги царя – предатели народа, низкие, подлые баи. Отковавшиеся от своего родного народа и едва удостоенные брезгливой терпимости, они заслуживают презрения.

Было приятно заново встретиться с творением мирового классика, известного писателя и мастера эпопеи Мухтара Ауэзова. Думаю, встреча эта будет очень полезна для молодого читателя.

2008

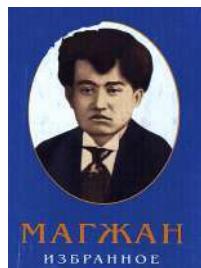
2009

Мағжан Жұмабаев «Махаббат лирикасы»
Магжан Жумабаев «Избранное»

Шығармалары. - Алматы : Жазушы,
1989. - 448 б.

Избранное. Русский раритет,
2005. - 240 с.

Акцию «Одна страна - одна книга», целью которой является развитие программы по продвижению чтения, поддержка грамотности и культуры чтения, сохранение духовного наследия, бережное отношение к родному языку, а также нравственное и патриотическое воспитание молодёжи.

В этом году предпочтение отдано поэзии. Казахстанцы будут знакомиться с лирикой выдающегося казахского поэта Мажана Жумабаева. Долгое время его поэтическое Слово несправедливо замалчивалось. Между тем творческое наследие Мажана Жумабаева весомо и значительно.

Центральными проведениями Акции являются библиотеки. Программа Акции предполагает широкий пиар, развитие партнёрства, методическое обеспечение, выпуск книг автора, создание стимулирующей и развивающей среды чтения.

В целом по стране, как и в прошлые годы планировалось провести 500 мероприятий с использованием самых разных форм работы с читателями: дни поэзии и фестивали, марафоны чтения, конкурсы. В акцию будут вовлечены учреждения образования, ведомства, воинские части. В Национальной академической библиотеке РК уже в апреле состоится «круглый стол» «Лирика Мажана Жумабаева» с участием известных писателей, поэтов и презентация новых сборников стихов Мажана Жумабаева, в зале для людей с ограниченными возможностями традиционно состоятся громкие чтения, также планируется заседание читательского клуба школы «Мирас», клуба молодых поэтов НАБ РК и автопробег Астана-Кокшетау-Костанай-Петропавловск.

Начиная с 2007 г. акция «Одна страна – одна книга» стала одним из способов продвижения чтения.

Обобщив опыт предыдущей работы, специалистами НАБРК подготовлены к выпуску методические рекомендации по организации акции «Одна страна-одна книга». Она предназначена для библиотекарей, занимающихся культурно- массовой работой, в том числе и школьных библиотекарей. Здесь представлены формы массовой работы среди читателей, программа «Чтение – дело семейное», Положение об акции «Одна страна-одна книга». И уже к нынешней Акции дана обширная информация о жизни и творчестве М.Жумабаева, биография и сценарий вечера-портрета «Жырымен жұртын оятқан», посвященного творчеству М.Жумабаева.

Пособие может быть использовано библиотекарями, преподавателями, специалистами, всеми, кто занимается культурно-просветительской работой. Специально к акции издательство «Ол-Жас Баспасы» выпустило сборник стихов Мажана Жумабаева «Сен сулу» – «Свет красив», в который вошли стихотворения и поэмы автора на казахском и русском языках. Необычна форма подачи произведений – сборник выпущен в виде книги-перевертыша. Это очень хорошая инициатива! Говорят о том, что акция ширится, тем самым будет обеспечена поддержка книгами. Этот сборник поможет в работе библиотекарям, преподавателям, специалистам и позволит широкому кругу читателей приобщить-

ся к прекрасной поэзии казахского поэта Магжана Жумабаева.

Интеллектуальная игра «Я от Солнца рожден, я пылаю как он...»,

Для читателей с ограниченными возможностями Национальной академической библиотеки РК в рамках акции «Одна страна – одна книга» состоялась интеллектуальная игра «Я от Солнца рожден, я пылаю как он...», посвящённая творчеству выдающегося казахского поэта Магжана Жумабаева.

Участниками игры стали читатели зала - Кайрбекова Алия, Певнев Евгений, Десяткова Татьяна. Остальные с удовольствием следили за ходом поединка и приняли активное участие в игре со зрителями и в культурной программе мероприятия. Но всё по порядку...

Первый этап разминки. Все игроки справились с заданиями. Они ответили на следующие вопросы. Как называется книга, специально изданная в этом году к акции? («Сен сулу» – «Свет красив», издательство «Ол-Жас Баспасы») В какое образовательное учреждение в г. Петропавловске поступил Магжан в 1905 году? (Духовная семинария). Одним из первых наставников Магжана был молодой башкир, владеющий многими языками Востока и преподававший также арифметику и географию. Кто это? (Ахиетден Аханов). После разминки состоялось три тура. И здесь участники показали свои знания. К игре они готовились со всей ответственностью. Поэтому легко справились с заданиями. А вопросы были не простыми. Например. Активным сторонником какого движения был М. Жумабаев? (Алаш). Какое рукописное журнально-литературное издание выпускал М. Жумабаев? («Бірлік» - «Единство»). В 1922 году вышла в свет книга Жумабаева, в которой автор уделяет особое внимание воспитанию ребенка еще с колыбели. Как называется книга? («Педагогика»). В каком городе опубликована первая поэтическая книга Магжана «Шолпан»? (Казань). Какое произведение М. Горького Жумабаев перевел на казахский язык («Песнь о буревестнике»). С каким великим русским поэтом сравнивал Жумабаева Я. Брюсов (Пушкин А. С.). Какой писатель помог Жумабаеву досрочно освободиться из заключения (М. Горький).

Между турами зрители и участники интеллектуальной игры пели песни, читали стихи М. Жумабаева. Карибаева Б. прочитала стихотворения «Жизнь», «Мен жастарға сенемін», Рахымша Е. - «Қазақ тілі», Максимова С.- «Я живу на улице Магжана». Всем залом была подхвачена песня «Сыр сұлу» в исполнении Рахымша Е., Абишева О.. Кстати, слова песни написал М. Жумабаев.

По итогам интеллектуальной игры - Кайрбекова Алия, Певнев Евгений, Десяткова Татьяна – получили одинаковые баллы. Им были подарены фирменные футболки НАБ РК. Отличившиеся во время игры со зрителями получили сладкие подарки – плиточный шоколад «Казахстанский» от известной кондитерской фирмы «Рахат».

Хочется отметить, что мероприятие прошло интересно, познавательно. Зрители узнали много нового из жизни М. Жумабаева, а те, кто впервые слушали стихи М. Жумабаева, выразили желание узнать больше о поэте, читать его стихи. Кроме этого, все участники получили большой заряд бодрости от общения, которого так не хватает особенно людям

с ограниченными возможностями.

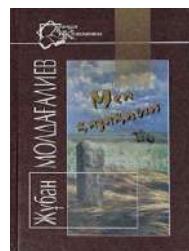

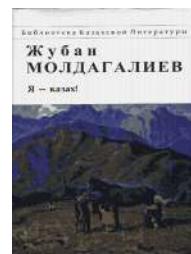
2010

Жұбан Молдағалиев «Мен – қазақпын!»
Жұбан Молдағалиев «Я – казах!»

«Мен – қазақпын!». - Алматы: Раритет, 2007. - 240 б.

«Я – казах!» / предисл. Г. Шариповой. - Астана : Аударма, 2010. - 568 с.

«Бір ел – бір кітап» акциясы

*Жұбан Молдағалиевтің «Мен – қазақпын» поэмасының бүгінгі күн талабына сай
маңыздылығы*

Бұл жолы «Бір ел – бір кітап» акциясы төртінші рет өткізілді. Қазақстанның Халық жазушысы, ақын Фариза Оңғарсынова тәрайымы болып табылатын акцияны үйімдастыру комитетінің шешімімен биылғы жылы жалпыхалықтық оқуға Жұбан Молдағалиевтің «Мен – қазақпын» поэмасы таңдалды. Акция кітабы анықталған соң еліміздің барлық аймақтарында Ж. Молдағалиев шығармашылығымен таныстыру шаралары өткізілді. Өткен ғасырдың 60-жылдары дүниеге келген «Мен – қазақпын» дастаны өз үлттының мереейін асқақтатқан патриоттық шығарма болатын. Мемлекетіміздің тәуелсіздік алғанына жиырма жылға жуықтаған бүгінгі күні де бұл туынды маңызын жоғалтқан жоқ; үлттық рухты көтеріп, Отанды сүюге, патриоттыққа тәрбиелеуге, азаматтық қоғам құруға мүмкіндік береді.

Акцияны өткізетін орталық – кітапханалар. Оған білім беру мекемелері, әскери бөлімшелер де тартылууда, аталған шараға мүмкіндігі шектеулі азаматтар да қатыса алады. ҚР Үлттық академиялық кітапханасында еліміздің кітапханаларына арнап іс-шаралардың жиынтық жоспары шығарылды. Осыған байланысты қазақстанның кітапханаларда 700-ден аса іс-шара өткізіледі: кездесулер, «дөңгелек үстел» кеңестері, оқу марафондары және Жұбан Молдағалиевтың «Мен қазақпын» поэмасын ашып көрсететін көрмелер, қазақстанның үлттық мұра және автор шығармашылығындағы поэмалың алатын орны мен маңыздылығына негізделген.

Астанадағы ҚР Үлттық академиялық кітапханасындағы акция ақын өлеңдерін оқудан басталады. 22-қыркүйекте оқырмандар, кітапхана қонақтары, оқытушылар, студенттер, мектеп оқышылары ақынның өлең-жырларынан, «Мен – қазақпын» дастанынан үзін-ділер оқыды, сондай-ақ акцияға арналған кітап экспозицияларымен және «Жырымен ой тебіренткен үрпағына» атты виртуальді көрмемен танысты. Акция күндері кітапханада «Жұбан жыры: Рух пен бірлік жаршысы» тақырыбында «дөңгелек үстел» (28-қыркүйек), мүмкіндігі шектеулі азаматтар арасындағы оқу байқауы (23-қыркүйек), Ж. Молдағалиевтың шығармашылығы бойынша ағылшын тіліндегі эссе байқауының қорытындысы (25-қыркүйек), сондай-ақ «Мен – қазақпын» әдеби композициясы (23-қыркүйек) тәрізді іс-шаралар өткізу жоспарланған.

Бұған дейінгі акциялар материалдарын қорытындылай келе, ҚР Үлттық академиялық кітапханасында «Бір ел – бір кітап» жинағы жарық көрді. Басылымға белгілі ақын-жазушылар: Ф. Оңғарсынованың, Ә. Кекілбаевтың, Ф. Есімнің, Р. Нұрғалидің және Т. Жұртбайдың мақалалары, баяндамалары және сұхбаттары енгізілді.

Акция «Одна страна-одна книга» - 2010

Поэма Жубана Молдагалиева «Я – казах» в контексте современности

В этом году акцию мы проводили в четвёртый раз и для всеобщего чтения по решению оргкомитета акции, председателем которого является народный писатель Казахстана Фариза Унгарсынова, была выбрана поэма Жубана Молдагалиева «Мен – казақпын» - «Я – казах». Опубликованная в 60-х годах прошлого века поэма «Я – казах», была гордым поэтическим заявлением о своей нации. И сегодня, когда Казахстан уже находится на пороге 20-летия со дня независимости, данное произведение не утратило своей актуальности: оно возвышает национальный дух, способствует патриотическому воспитанию, любви к Родине, укреплению гражданского общества.

Центральными проведениями акции являются библиотеки. В ней вовлечены учреждения образования, воинские части, читатели с ограниченными возможностями. Национальной академической библиотекой РК выпущен сводный план мероприятий библиотек республики. Всего в государственных библиотеках Казахстана состоятся более 700 мероприятий: встречи, беседы «круглые столы», марафоны чтения, выставки, которые будут направлены на раскрытие поэмы Ж.Молдагалиева «Я – казах», обоснование её места и значения в творчестве автора и духовного наследия казахстанцев в целом.

В Национальной академической библиотеке РК в Астане акция начиналась чтения стихов Ж.Молдагалиева, а читатели, гости библиотеки, преподаватели, студенты, учащиеся читали стихи поэта, отрывки из поэмы «Я – казах», а также были ознакомлены с книжной экспозицией, посвящённой акции и виртуальной выставкой «Жырымен ой тебіренткен үрпағына». В дни акции в НАБ РК были запланированы такие мероприятия как «круглый стол» «Жұбан жыры: Рух пен бірлік жаршысы» – «Песнь Жубана: Вестник духа и единства» (28 сентября), конкурс чтецов среди людей с ограниченными возможностями (23 сентября), подведение итогов конкурса эссе на английском языке по творчеству Ж.Молдагалиева (25 сентября), также была исполнена литературная композиция «Я – Казах» (23 сентября).

Обобщив материалы предыдущих акций, в Национальной академической библиотеке РК издан сборник «Бір ел – бір кітап». В него вошли статьи, выступления, интервью известных писателей и поэтов Казахстана: Ф.Унгарсыновой, А.Кекильбаева, Г.Есима, Р.Нургали, Т. Журтбая и др.

Поэтический марафон «Читаем Жубана Молдагалиева»

Национальная академическая библиотека РК открыла цикл мероприятий, посвящённых акции «Одна страна – одна книга».

Первыми на марафоне читали стихи и поэму «Я – казах» Жубана Молдагалиева сотрудники библиотеки: специалист Службы обслуживания пользователей Байгабылова А., руководитель Научно-аналитического центра Валиулина М.Б., специалисты этого Центра - Кенжеева М.Н., Винговатова А.В., Искакова А.С. Затем эстафету подхватили представители Астанинского филиала молодёжного крыла «Жас Отан» при НДП «Нур Отан» и городского молодёжного маслихата, члены поэтического клуба «Жас талап», который работает при музее им. С. Сейфуллина в городе Астана, учащиеся школ №7, 51, 52 столицы. Все участники марафона выступали с большим вдохновением, эмоционально. У каждого из них чтение произведений Жубана Молдагалиева - поэта высокой гражданственности и патриота - вызвало особые светлые чувства гордости и любви к родине, к народу, к его языку. К Празднику чтения имели возможность присоединиться все читатели библиотеки, гости города и все желающие. Вела марафон заместитель руководителя Научно-аналитического центра Нуралинова К.Х.

Между поэтическими чтениями выступали гости мероприятия: директор музыкальной школы №2 г.Астаны Сулейменов О.С., директор музея им. С.Сейфуллина Оспанов С.К., поэт Ануар Омар, лидер молодёжного маслихата г.Астаны при Астанинском городском филиале НДП «Нур Отан» Нурпейисов Г.

После завершения марафона участники продолжили знакомство с творчеством Жубана Молдагалиева в библиотеке, где в музыкальном зале была развернута книжная экспозиция «Бір ел – Бір кітап». К услугам Интернет пользователей была представлена виртуальная выставка «Жырымен ой тебіренткен үрпағына» (<http://expo.nabrk.kz>).

В зале для читателей с ограниченными возможностями состоялся конкурс чтения и письма по системе Брайля, в котором примут участие 20 инвалидов по зрению. Главной книгой конкурса стала поэма Жубана Молдагалиева «Я – казах».

«Круглый стол» «Песнь Жубана: Вестник духа и единства»

Акция «Одна страна – одна книга» проходит ежегодно по инициативе Национальной академической библиотеки РК при поддержке Министерства культуры РК и Библиотечной ассоциации РК.

Решением оргкомитета акции под председательством известной казахстанской поэтессы Фаризы Унгарсыновой для всеобщего прочтения в этом году была выбрана поэма Жубана Молдагалиева «Мен казақпын» - «Я – казах», впервые было опубликовано в 60-х годах прошлого века. Произведению присущ высокий гражданский пафос, автор воспевает родной край с его огромными преобразованиями, славит людей труда, нового человека – созидателя и борца. Расцвет родной республики, дружба народов – центральные темы в творчестве Молдагалиева-поэта. И сегодня, когда наша страна уже находится на пороге 20-летия со дня своей независимости, поэма не утратила своей актуальности: она возвышает национальный дух, способствует патриотическому воспитанию и укреплению гражданского общества.

Цель «круглого стола» – обоснование места и значения поэмы «Я – казах» Жубана Молдагалиева в духовном наследии казахстанцев, в укреплении гражданского общества и дружбы между народами Казахстана.

В рамках «круглого стола» будут рассмотрены такие темы как «Гражданский облик Жубана Молдагалиева», «Поэма «Я – казах» как выражение национального духа и национального сознания», «Идея «Я – казах» в казахской поэзии», «Жубан и декабрьские события». Кроме этого в исполнении военнослужащих Республиканской гвардии РК, учащихся Акмолинской областной специализированной школы-интерната для одаренных детей №2 г.Астаны «Дарын», читателей прозвучат стихи и поэма «Я – казах» Жубана Молдагалиева.

Напомним, что с 22 по 28 сентября 2010 года в Национальной академической библиотеке РК, как и по всей стране, прошли мероприятия, посвященные республиканской акции «Одна страна – одна книга». В этом году акция проводилась уже четвертый год, и за это время успела заявить о себе как яркое событие в жизни страны по популяризации письменного культурного наследия, повышения интереса к книге и чтению в обществе.

Конкурс чтения и письма по системе Брайля среди людей с ограниченными возможностями

Акция «Одна страна – одна книга» продолжается... Зал для читателей с ограниченными возможностями Национальной академической библиотеки РК приняли активное участие в этом замечательном событии. Здесь собрались читатели и участники Конкурса чтения и письма по системе Брайля.

Собравшуюся аудиторию тепло приветствовала заместитель председателя оргкомитета акции Исаканова Г.Б.. Она отметила, что читатели зала каждый год с большим желанием участвуют в акции, читают произведения казахстанских писателей, и в этом году главной книгой акции стала поэма Жубана Молдагалиева «Я – казах», которая по сей день не утратила своей актуальности, она призывает нас любить свою Родину, уважать и знать историю своей страны и делать всё для её процветания. Ознакомление с творчеством Жубана Молдагалиева продолжил специалист зала для людей с ограниченными возможностями Оспанов Камалиден. Затем выступили участники мероприятия. В исполнении читателей зала Карабаевой Бахытжамал, Вихаревой Татьяны и Вихарева Александра, Дорожкиной Галины прозвучали отрывки из поэмы «Я – казах». А молодой поэт Арстанбеков Бауыржан прочитал стихотворение собственного сочинения «Мен қазақтын», которое было посвящено специально к этому событию. Официальная часть мероприятия завершилась музыкальными номерами в исполнении Рахымша Ербая, Абишевой Орынбасар, Наурызбаева Таукела.

В Конкурсе чтения и письма по Брайлю приняли участие 13 инвалидов по зрению, возможности которых оценивало компетентное жюри в составе руководителя специализированной библиотеки для незрячих и слабовидящих граждан города Астаны Оверчук Анны и библиотекаря Баймагамбетовой Гульмиры. И, конечно, главной книгой конкурса стала поэма Жубана Молдагалиева. Участники конкурса по чтению и письму были распределены на две группы. В первую вошли читатели, овладевшие системой Брайля самостоятельно, во вторую - обучавшиеся в спецшколе и имеющие полное или неполное среднее образование по Брайлю. В ходе состязания им была предоставлена возможность читать текст в течение трёх минут. А участники конкурса письма по Брайлю с помощью прибора для письма и грифеля в течение 3 минут писали предложенный текст.

При подведении итогов конкурсов учитывались скорость, выразительность чтения, грамотность набора текста и конечно, количество набранных знаков. И вот торжественный момент: объявление призёров и вручение призов. Места распределились следующим образом. Конкурс по чтению. Среди обучавшихся в спецшколе первое место заняла Полякова Татьяна (1109 знаков), второе – Вихарева Татьяны (883), третье место – Максимова Софья (753) и Токубаева Майраш (748). Среди участников, самостоятельно освоивших систему Брайля, первое место присвоено Таханову Бекену (321), второе – Карабаевой Бахытжамал (235). Конкурс письма по Брайлю. В первой группе, окончивших спецшколу,

первое место присуждено Вихаревой Татьяне (200), второе – Максимовой Софье (168) и третье – Поляковой Татьяне (148) и Вихареву Александру (147). Во второй группе первое место присуждено Таханову Бекену (111) и Карибаевой Бахытжамал (91). Все победители и участники конкурса были награждены призами, государственными письмами.

С победой в конкурсе всех поздравила председатель городского правления филиала общественного объединения «Казахское общество слепых» г. Астаны Хамза Х.Е.. Она подчеркнула, что конкурс, проведенный в рамках Акции будет способствовать популяризации книги и чтения среди читателей с ограниченными возможностями, их привлечению к изучению системы Брайля и дальнейшему совершенствованию навыков владения чтения и письма. Хазима Ержановна поблагодарила администрацию и специалистов библиотеки за организацию конкурса в рамках акции «Одна страна – одна книга».

Акция «Одна страна-одна книга» - 2010

«Круглый стол» «Песнь Жубана: Вестник духа и единства»

В эти сентябрьские дни читатели Казахстана на различных мероприятиях, организованных в библиотеках ознакомились с главным произведением акции «Одна страна – одна книга» - поэмой Жубана Молдагалиева «Я – казах». В Национальной академической библиотеке РК прошёл поэтический марафон, конкурс чтения и письма по Брайлю; была поставлена сценическая литературная композиция «Я - казах», свои патриотические чувства читатели выразили в конкурсе эссе на английском языке. Каково место и значение поэмы «Я – казах» Жубана Молдагалиева в духовном наследии казахстанцев, в укреплении гражданского общества и дружбы между народами Казахстана. Эти и другие темы были рассмотрены на «круглом столе» «Песнь Жубана: Вестник духа и единства», который состоялся 28 сентября в НАБ РК.

Модератором мероприятия выступил Депутат Сената Парламента РК, доктор философских наук, профессор, академик Национальной Академии Наук Республики Казахстан, писатель – Гарифолла Есим.

В работе «круглого стола» приняли участие: начальник управления музыкального искусства Комитета по культуре Министерства культуры РК - Ахметжанов Н. К., генеральный директор Национальной академической библиотеки РК - Шаймуханбетова Ж.К., Народный писатель Казахстана, председатель оргкомитета акции «Одна страна – одна книга» - Фариза Унгарсынова, писатель, заместитель председателя оргкомитета акции - Аким Тарази, Депутат Мажилиса Парламента РК, писатель - Уалихан Калижан, Депутат Мажилиса Парламента РК, писатель, член оргкомитета акции - Жарасбай Сулейменов, доктор филологических наук, профессор, директор Научного центра «Библиотека Отырар» при ЕНУ им.Л.Н.Гумилёва - Тұрсын Жұртбай, доктор филологических наук, профессор кафедры печати и издательского дела ЕНУ им.Л.Н.Гумилёва - Ищенко А.К., писатель, главный редактор журнала «Нива» - Гундарев В.Р., руководитель Центра культуры чтения НАБ РК - Исаканова Г.Б., шеф-редактор Казахского радио, ведущий программы «Мен қазақпын» - Амангелді Құрметұлы, студент факультета журналистики ЕНУ им.Л. Гумилев, молодой поэт - Саян Есжан.

В рамках «круглого стола» были рассмотрены такие темы как «Гражданский облик Жубана Молдагалиева», «Поэма «Я – казах» как выражение национального духа и национального сознания», «Идея «Я – казах» в казахской поэзии», «Жубан и декабрьские события». Кроме этого в исполнении военнослужащих Республиканской гвардии РК, сотрудников училища МВД РК, учащихся Акмолинской областной специализированной школы-интерната для одарённых детей №2 г.Астаны «Дарын», читателей - Вихаревой Татьяны и Карабаевой Бахытжамал, ученицы средней школы № 54 Избайр Назиры произнечали стихи и отрывки из поэмы «Я – казах» Жубана Молдагалиева.

Подводя итоги выступлений и обсуждений, участники «круглого стола» сошлись во мнении, что поэма Жубана Молдагалиева «Я – казах» способствует нравственному и патриотическому воспитанию молодёжи и является гордым призывом к духовному согласию казахстанцев, укреплению дружбы народов Казахстана. Также было отмечено, что за четыре года акция «Одна страна – одна книга» успела заявить о себе как яркое событие в жизни страны по популяризации письменного культурного наследия, повышения интереса к книге и чтению в обществе.

«Каждый, кто ценит и уважает нашу Родину, должен прочесть поэму Ж. Молдагалиева «Я - казах»»

Акция «Одна страна – одна книга» продолжается...23 сентября в зале «Көгілдір» Национальной академической библиотеки РК для читателей была поставлена сценическая литературная композиции «Я – казах». Авторы и исполнители – студенты Казахского Национального университета искусств. А 25 сентября в Американском уголке состоялось подведение итогов конкурса эссе на английском языке по творчеству Ж.Молдагалиева среди старшеклассников, учащихся колледжей и студентов вузов.

Перед собравшейся аудиторией выступили и.о. руководителя Службы обслуживания пользователей библиотеки – Аржанова А.М, представитель Посольства США в РК Хэрольд Сэмьюэлс и директор программы Американских уголков в Казахстане - Лейли Кох.

В своём выступлении Хэрольд Сэмьюэлс отметил: «Это особенно важно, что казахстанцы чтят свое культурное наследие. Поэзия в целом не может не оказывать влияние на человека. Это прекрасное свойство литературы остается краеугольным камнем в формировании личностной философии».

Всего в конкурсе эссе на английском языке по творчеству Ж.Молдагалиева приняло участие 12 человек. Работы конкурсантов оценивало жюри в составе Лейли Кох и двух сотрудников библиотеки – Шуршеновой Айгерим и Космаганбетовой Айгерим.

Призером в возрастной категории 15-17 лет стала студентка 2 курса торгово-экономического колледжа Казпотребсоюза Шакенова Сания. В эссе она выразила свои патриотические чувства, идущие из глубины сердца: «Признаюсь от чистого сердца, мне очень нравится поэма Ж.Молдагалиева. Когда я ее читаю, все меняется и переворачивается в моей душе, пробуждаются истинные чувства патриотизма. Это не просто поэма, а хронологически точно составленное произведение искусства». В возрастной категории 18-20 лет лучшей была отмечена работа студентки 3 курса колледжа имени Д.А. Кунаева – Онгарбаевой Алии. Её любовь к Родине, гордость за свою страну никого не оставили равнодушными: «Для меня, мой Казахстан – это самая ценная страна. Это моя Родная земля...Мой Казахстан. Эти слова не могут быть сказаны без дрожи в душе, ведь это - любовь к дому, к Отчизне. Мы гордимся и чтим наше прошлое, мы посвящаем нашу жизнь будущему Казахстана». И в возрастной категории от 21 года и старше призёром стала переводчик Дом Министерств Малдыбаева Гаухар, которая оценивает поэму «Я - казах», как одно из лучших поэтических произведений отечественной литературы: «Эта поэма - один из бриллиантов Казахской литературы XX века. Каждый, кто ценит и уважает нашу Родину, должен прочесть поэму Ж. Молдагалиева. Читая поэму, мы будто бы странствуем по тем далеким временам, ведь в ней описана вся история нашей земли».

Призёры конкурса были награждены ценностями призами и сертификатами от Посольства США в Казахстане. Также остальным участникам конкурса Аскарбекову А., Куатовой А., Ыбыраеву Ж., Аскарбековой З., Ажимовой Д., Ыбыраевой К., Дінислам Л., Таушевой А., Сабденовой Г. были вручены утешительные призы. Кроме этого со зрителями в зале была проведена викторина по творчеству Жубана Молдагалиева.

По завершении мероприятия, участниками было отмечено, что конкурс эссе на английском языке по творчеству Ж.Молдагалиева стал возможностью выразить свою активную гражданскую позицию, внести свой вклад в республиканскую акцию «Одна страна - одна книга».

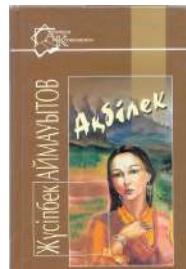

2011

Жұсіпбек Аймауытов «Ақбілек»
Жусипбек Аймауытов «Ақбілек»

Ақбілек: повесть, роман. - Алматы Атамұра, 2003. - 280 б.

Ақбілек : роман. - Алматы : Раритет, 2007. - 232 с.

Жұсіпбек Аймауытов «Ақбілек» романы

2007 жылдан бері үйімдастырылып келе жатқан «Бір ел – бір кітап» акциясы бүл жолы елімізде бесінші рет өткізілді.

Қазіргі кезде акция кітапхана қызметінде жыл сайын асыға құтетін дәстүрлі іс-шараға айналды. Қазақ классиктерінің шығармаларын насиҳаттай отырып, бір кітапты таңдау республика зиялғы қауымы, ақын-жазушылары, кітапхана қызметкерлерінің – ортақ мақсатына айналды. Акция бойынша өткізілетін іс-шаралардың саны ұлғайып қана қоймай, көпшілік оқырмандар, кітапханашылар мен зиялғы қауым арасында да қызығушылық тудырып отыр. Оқырман қауымы іс-шараларға аса ынтамен қатыса отырып, өз пікір, тілектерін жолдап, жалпыхалықтық оқуға шығарма таңдауға да белсене араласып келеді.

Үйімдастыру комитетінің шешімі арқылы Абайдың «Қара сөздерімен» басталып, повесть, лирикалық шығарма, поэма жанрында жалғасын тапқан «Бір ел – бір кітап» акциясына биыл қазақтың көрнекті жазушысы Жұсіпбек Аймауытовтың «Ақбілек» романы таңдалынып алынды. Осыдан 83 жыл бұрын жарық көрген бүл шығарма дәүірлер тоғысында өз жолын ізденген қазақ әйелінің тағдыры туралы баяндайды.

«Ақбілек» романы — бір ғана қазақ қызының құрделі тағдыры негізінде әлеуметтік тәнкөрістер тұсындағы қазақ ауылшының өзгеру үрдісін суреттеген алғашқы қазақ романдарының бірі. Ақбілектің басынан өтетін осы оқиғалар арқылы жазушы сол бір қыын-қыестау кезеңдегі қазақ ауылдарындағы өмір шындығын, адамдардың қылыш-қылыш тағдырын кең бейнелейді. Роман кейіпкерлері заман өзгерістерімен ілеседі, қоғамдағы өз орындарын іздейді. Тұптің түбінде дегендеріне жетеді.

Міне, сол кезеңнің құрделі тыныс-тіршілігі биылғы жылды оқырмандар санасында қайта жанданбақ.

Акция барысында еліміздің барлық кітапханаларында оқырмандар арасында көрнекті жазушы Жұсіпбек Аймауытовтың «Ақбілек» романын кеңінен насиҳаттай отырып, сол кезеңдегі өмір шындығын, қазақ халқының тыныс-тіршілігін, қазақ ауылшының қыын тұрмыс жағдайын түсіндіру мақсатында түрлі мәдени іс-шаралар атқарылды.

Бір ел – бір кітап

«Бір ел – бір» акция аясында Жұсіпбек Аймауытовтың «Ақбілек» романы таңдалап алынған болатын.

Соған орай мынадай іс шаралар өткізілді:

«Қыз тағдыры – қыз мұңы» атты мәдени іс-шара, оқу марафоны;

«Ақбілек тағдырына менің көзқарасым» ток-шоуы;

Ж. Аймауытовтың өмірі мен шығармашылығына арналған «Ақбілек» романы – үлт тағдыры» тақырыбындағы дөңгелек үстел.

«Бір ел – бір кітап» акциясын үйімдастыру комитетінің төрайымы Фариза Оңғарсынова:

– Алдағы акцияға облыстық кітапханалар тараپынан бірқатар ақын-жазушылардың шығармалары ұсынылыпты. Бірақ мұнда кемшіліктер байқалады. Олар өз пікірлерін дұрыстап баяндауы керек еді. Не үшін ұсынып отыр. Ол жағы белгісіз. Осы ұсынылып отырған ақын-жазушылардың алған дауыстарын саралай келгенде үш автордың есімі озық шықты. Олар – М.Мақатаев лирикасы, О.Бекеевтің прозалық шығармалары, Қ.Аманжоловтың поэзиясы. Меніңше, биыл прозаға келгеніміз дұрыс. Кімді аламыз? Сіздердің пікірлеріңді білейік».

Әкім Тарази жазушы;

– Акция Абайдың қара сөздерін оқудан басталды. Одан соң М. Әуезовті, М. Жұмабаевтың таңдау мүмкіндігі болды. Мұның бәрі қазіргі қазақ оқырмандарының өз тарихын білуіне көмекке келеді. Ал ұлттық намысты ояту үшін өткен жылы Ж. Молдағаливтың «Мен – қазақпын» поэмасын оқыдық. Бұдан біз ұтылған жоқпыш. Осы ретте проза, поэзия деп жанрға бөлудің қажеті жоқ деп ойлаймын. Сондықтан М. Мақатаевтың «Райымбек, Райымбек» деген шығармасын ұсынамын. М. Мақатаевтың прозасының өзі лирика. Ол – қара сөзben поэзия жазған ерекше тұлға. Автор ұлтының азаттығын қорғайды. Сондықтан менің таңдауым – М. Мақатаевқа түсіп отыр. Ал О. Бекеевтің кезегі де келер деп ойлаймын».

Төлен Әбдік жазушы-драматург;

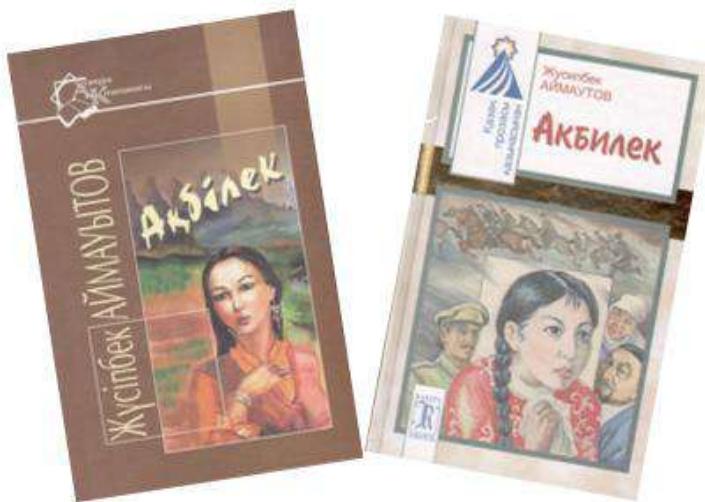
– Мен кітап таңдау отырысына бірінші рет қатысып отырмын. Әдебиетімізде үлкен проблемалар бар. Біз әлі кеңестік санамен жүрміз. Басымыздың іші қойыртпақ. Деколонизациядан шығатын түріміз жоқ. Мен «Мен – қазақпын» дегенге өкінішім бар. Ол – Жұбанның ең осал шығармаларының бірі. Қып-қызыл большевик. Бұл – бір. Екіншіден, әлі жерлесшілдік бар екен. Мәселен, Ш. Мұразатаны Жамбыл, ы. Алтынсаринді Қостанай ұсынылыпты. Әдебиет – халықта ортақ дүние. Таңдауға келгенде Әкім ағаның ұсынысына қосыламын. Мұқағалиды зерттеуге лайықты шығармалар бар. Ол – поэзиясындағы жалғыздық феномені. Мұқағалидың жалғыздығы – әлі де өзекті құбылыс. Оның шығармаларында тереңнен сырласу бар. Ал С. Мұқанов, Б. Майлінді келер үрпақ оқымайды. Советстан ешкімге керек емес. Сондықтан әдебиетте қатаң талап болуы керек».

T. Жұртбай Л. Гумилев атындағы ЕҰУ жанындағы «Отырар кітапханасы» ғылыми Орталығының директоры;

– Бұл акция – ете жақсы бастама. Қөркем шығарма деңгейі жоғары болуы керек. Бұгінде қазақтың психологиясы өзгеріп отыратын болды. Кітап адам психологиясына тікелей әсер етеді. Сондықтан кітапты таңдағанда кітапханаға талапты қатты қою керек. Кітапхана – адам санасының тамыры. Қолға бір рет те алынбаған кітаптар бар. Әдебиеттің кез келген мәселесін көтерген шығарма – Ж. Аймауытовтың «Ақбілек» романы. Бұл – адам баласының ойлау жүйесі мен тілін қалыптастыруға көмегі тиетін туынды. Егер проза де-сек, Ж. Аймауытовтың «Ақбілек» романын немесе О. Бекеевтің прозалық шығармаларын ұсынар едім. Ал «Райымбек, Райымбек» – М. Мақатаевтың орта деңгейдегі туындысы. Сондықтан лирикасын ғана алуға кеңес беремін».

Фарифолла Есім жазушы, философ;

— Қазір біз бір-бірімізге дәріс беріп отырмыз. Енді біреулерге бағыт беріп отырмыз. Осы ұсыныстар бойынша басылымдарда жазылуы керек. Ол да – саралаудың бір жолы. «Бір ел – бір кітап» акциясы – керемет жаңалық, жақсы үрдіс. Ал тізімге байланысты айтсақ, тізім әр түрлі келген. Ол үшін біреулерді жазғырмайық. Өз басым «М. Мақатаевқа» сөзсіз тоқталамын. Өткен акцияларда қыншылық көп болды. Мәселен, М. Жұмабаевтың лирикасын алғанда көпшілік менгерге алмай қалды. Сондықтан кез келген ақынның, жазушының бір ғана шығармасына тоқталу орынды болар еді. Меніңше, «Райымбек, Райымбекке» тоқталғанымыз дұрыс. Ақын періштеге қызмет етеді ғой. Эулие адамды Мұқағалидың аузымен халыққа жеткізсек деп ойлаймын. Оған қоса, Райымбекке ескерткіш қойылыш жатыр. Ол – басынан көп қындық өткізген түлға».

2012

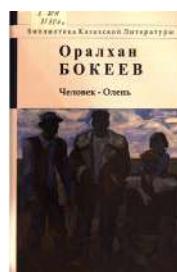

Оралхан Бекей «Қайдасын, қасқа құлышым»

Оралхан Бокей «Человек - Олень»

Қайдасын, қасқа құлышым. - Астана:
Елорда, 1999. - 328 б.

Человек - Олень : повести и рассказы.
- Астана: Аударма, 2011. - 566, [1] с

Читатели осуществили музыкальную постановку по мотивам рассказа Оралхана Бокея «Ардак»

Ежегодно в акции «Одна страна – одна книга» с большим желанием участвуют читатели зала для людей с ограниченными физическими возможностями НАБ РК. В этом году в рамках акции они слушали аудиокассеты и компакт - диски с произведениями Оралхана Бокея, читали по Брайлю его повести и рассказы. А 9 ноября т.г. они осуществили музыкальную постановку по мотивам рассказа Оралхана Бокея «Ардак»

Инсценированная постановка прошла на «Ура»! Декорации юрты, бутафория, звуковые эффекты, музыкальное оформление, яркие костюмы и конечно, прекрасная игра читателей... всё это позволило зрителям окунуться в мир героев рассказа «Ардак».

В инсценировке рассказа роли исполняли: Ардак – Алма Сармурзаева, Кожа, отец Ардак – Камалиден Оспанов, мать Ардак – Кульшара Хасенова, Салык – Ренат Низамутдинов, Шалабай – Куантай Татенов, Алмас – Тауекел Наурзбаев. Текст автора читала Багдад Карабаева. Казахскую народную песню «Япырай» исполнил Жазит Контаяев, а Куантай Татенов сыграл на флейте собственную композицию «Ой толғауы». Режиссёр постановки – руководитель зала Вероника Балгарская.

Заместитель генерального директора НАБ РК, родная сестрёнка Оралхана Бокея Искандарова Г.Б. поблагодарила всех участников постановки за прекрасную работу и отметила, что им удалось донести до зрителей основные идеи произведения.

– У Оралхана Бокея все рассказы хороши. В каждом – мы знакомимся с интересными судьбами простых тружеников, их мыслями. А как писатель описывает природу! Читаешь и представляешь всю эту красоту, – рассказывает Багдад Карабаева.

– Но мы сделали свой выбор на произведении «Ардак», потому что оно поучительно. Нельзя отдаляться от людей, нельзя жить одному вдали от аула. Надо общаться с родственниками, надо уметь прощать обиды! Именно в общении люди познают друг друга, окружающий мир. В трудную минуту на помощь всегда приходят люди. А семья героя рассказа – Кожи, ни с кем не общалась, поэтому их дочь Ардак не знает многих элементарных вещей....

– Мы долго готовились к этой инсценировке. Репетиции проходили бурно, потому что мы советовались как лучше, интереснее всё сделать, – продолжает беседу Вероника Балгарская. – Читатели нашего зала всегда ждут акцию «Одна страна – одна книга», интересуются, какую книгу будем читать в рамках акции. А самое главное – здесь в стенах библиотеки они общаются, чувствуют себя нужными и проявляют свои разносторонние способности.

Кстати, в прошлом году, в рамках акции «Одна страна – одна книга», читатели зала с ограниченными физическими возможностями ставили сцены из романа Ж. Аймауытова «Акбилек» и прекрасно сыграли 13 ролей. Так что традиция продолжается. Желаем творческих успехов!

Произведения Оралхана Бокея – это чудесный родник неиссякаемой любви к Родине

Сегодня в музыкальной гостиной Национальной академической библиотеки РК в рамках международного Форума библиотекарей стран СНГ «Библиотеки Содружества: интеграция, инновация и доступ для всех» состоялся «круглый стол» «Современность и художественное наследие Оралхана Бокея».

В работе «круглого стола» приняли участие именитые гости: писатель, переводчик Анатолий Ким (Москва); писатель, телепублицист, академик Международной Академии телевидения и радио, заслуженный деятель РК Султан Оразалы, академик НАН, депутат Сената Парламента РК Гарифолла Есим, поэт, переводчик Бахытжан Канапьянов, доктор филологических наук, профессор Серик Негимов, доктор филологических наук, профессор Ишанова А.К., писатель Айгүль Кемелбаева, молодой акын Бауыржан Карагызулы.

Не случайно творчество видного казахского писателя, лауреата Государственной премии Оралхана Бокея было рассмотрено на «круглом столе». Именно произведения Оралхана Бокея выбраны в этом году для всеобщего прочтения в рамках акции «Одна страна – одна книга».

Участники встречи делились тёплыми воспоминаниями об Оралхане Бокее, анализировали его произведения, читали стихи, посвящённые писателю. Каждое выступление было интересным, содержательным, увлекательным. Поэтому аудитория «круглого стола» имела прекрасную возможность еще раз вспомнить Оралхана Бокея, окунуться в его удивительный мир литературных образов.

Известный писатель, переводчик Анатолий Ким перевёл на русский язык повести Оралхана Бокея «Когда уходят Плеяды», «Человек - Олень», «Олиара», «Снежная девушка» и рассказы «След молнии», «Ардак». На «круглом столе» он выступил с темой «Место Оралхана Бокея в сердцах людей. Место Ореке в моём сердце. Воспоминания о молодости». «Великая проза Алтая» так назвал своё выступление поэт, переводчик Бахытжан Канапьянов, который является автором вступительной статьи к книге Оралхана Бокея «Человек-Олень», изданной в серии «Библиотека казахской литературы». О лиризме в прозе Оралхана Бокея рассказал доктор филологических наук, профессор Серик Негимов. С интересными и содержательными темами выступили и другие участники «круглого стола»: писатель, телепублицист, академик Международной Академии телевидения и радио, заслуженный деятель РК Султан Оразалы, доктор филологических наук, профессор Ишанова А.К. («Поэтика прозы Оралхана»), писатель Айгүль Кемелбаева («Символические знаки в повести О. Бокея «Снежная девушка»), молодой акын Бауыржан Карагызулы (стихотворение «Біртуар»). Модератором «круглого стола» выступил академик НАН, депутат Сената Парламента РК Гарифолла Есим.

Напомним, цель акции «Одна страна – одна книга» – пропаганда казахской литературы, сохранение историко-культурного и духовного наследия, нравственно-патриотическое воспитание и, конечно, привлечение читателей к чтению, к библиотеке.

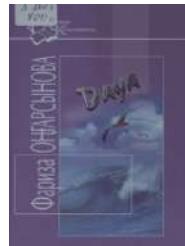

2013

Фариза Онгарсынова «Дая»
Фариза Онгарсынова «Откровение»

Дая : өлеңдер. - Алматы : Атамұра,
2002. - 288 б.

Откровение. - Алматы : Қазақстан,
1998. – 317 с.

Читаем поэзию Фаризы Унгарсыновой

В этом году в рамках акции «Одна страна – одна книга» казахстанцы знакомятся с творчеством Народного писателя Республики Казахстан, лауреата Государственной премии РК, поэта Фаризы Унгарсыновой. В библиотеках страны проходят литературные вечера, флешмобы, литературные брифинги, литературная феерия, на которых звучат стихи поэта.

Поэзия Фаризы Унгарсыновой является одним из самых читаемых авторов Казахстана. Её поэзия светла и добра. Как чистый родник она даёт силы жить, противостоять злу, творить добро, оставаться людьми в любой ситуации. Поэтому не случайно, поэзия Фаризы Унгарсыновой избрана для всеобщего прочтения в рамках акции «Одна страна – одна книга»-2013.

В Астане в Национальной академической библиотеке РК оформлена книжно-иллюстрированная выставка «Поэзия патшайымы». Её цель – раскрыть своеобразие и грани таланта Фаризы Унгарсыновой, прививать молодёжи любовь к родине через стихи поэта, воспитывать чувство доброго, справедливого.

Фариза Унгарсынова пишет о Родине, о дружбе, об истории своего народа, о назначении поэта и поэзии, о природе любимого края. В стихах она прославляет людей труда. Идеалом и образцом для подражания для поэта является казахский герой прошлого столетия, поэт-воин Махамбет. И, конечно же, самые лиричные и пронзительно чистые стихи у поэта о любви – настоящей, чистой, искренней...

Первая поэтическая книга «Сандуғаш» на казахском языке была издана в 1966 г. Русскоязычный читатель открыл ее для себя в 1977 году, познакомившись с книгой «Нежность». Ф. Унгарсынову переводили Т. Фроловская, В. Цыбин, И. Потахина, П. Кашель.

На выставке представлены полное собрание сочинений Фаризы Унгарсыновой в десяти томах, сборники поэта «Дауа», «Откровение», «Тревоги», «Алмазный клинок», «Гончая птица» «Мен саған ғашық емес ем...», «Прикосновение», «Полдневный жар», «Ожидание солнца». Также посетители выставки могут познакомиться с переводами Фаризы Унгарсыновой на казахский язык стихотворений армянской поэтессы Сильвы Капутикян, поэта из Дагестана Фазу Алиевой, русских поэтов Михаила Лермонтова, Александра Пушкина, Александра Блока, Евгения Евтушенко, Риммы Казаковой, украинского поэта Тараса Шевченко, поэта из Кыргызстана Гульсайры Момуновой, африканского поэта - Пабло Неруды.

С целью популяризации творчества Фаризы Унгарсыновой НАБ РК объявлен Международный конкурс библиотечных блогов «Свет поэзии Фаризы Унгарсыновой» (www.fongarsynova.blogspot.com). В нём принимают участие 18 библиотек со всех регионов Казахстана и Ишимская городская централизованная библиотечная система г.Ишим Тюменской области (Россия). Конкурс проходит по следующим номинациям: «Лучший библиотечный блог для читателя», «Лучший тематический блог», «Самый неформатный блог». Надо отметить, что в оформление и наполнение блогов каждая библиотека подошла творчески: читатели могут познакомиться здесь с разнообразными формами работ

по пропаганде поэзии Фаризы Унгарсыновой, с интересными откликами, викторинами, а также аудио и видеоматериалами. На главной странице блога расположены обращения к участникам конкурса академика Национальной академии наук Республики Казахстан, доктора философских наук, члена оргкомитета республиканской акции «Одна страна – одна книга» Гарифоллы Есим, поэта, переводчика, литературоведа Татьяны Фроловской, кандидата филологических наук, акына Онайгуль Туржан. Итоги состязания блогов будут подведены в середине декабря этого года.

По сей день Фариза Унгарсынова продолжает свой вклад в развитие казахстанской поэзии: она является главным редактором Республиканского литературно-художественного журнала «Тумар», а также поддерживает молодых талантливых литераторов. Фариза Унгарсынова вносит большой вклад в пропаганду и поддержку чтения. Ведь с 2007 года она является председателем оргкомитета акции «Одна страна – одна книга», которая с успехом проходит уже седьмой год.

Фариза Оңғарсынова жырларын оқымыз

Биылғы жыл бойы «Бір ел – бір кітап» акциясы аясында отандастарымыз Қазақстан Республикасының Халық жазушысы, ҚР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты Фариза Оңғарсынованың шығармашылығын таңдал алып, ақын өлеңдерімен етене танысады. Елдің барлық кітапханаларында әдеби кештер, флешмобтар, әдеби брифингтер мен феериялар өткізіліп, сол кездесулерде әйгілі ақынның таңдалуы жырлары оқылады.

Қазіргі таңда Фариза Оңғарсынова есімі халықта айрықша танымал тұлғаның бірі. Ақынның жанды жырлары табиғилығы мен көркемдік қуатымен ел жүргегін баспасөзге алғаш жарқырап шыққан бетте баурап алды. «Бір ел – бір кітап» – 2013 жыл авторы ретінде Фариза жырларының таңдалуы әste кездейсоқ емес.

Алты алаш сүйіп оқытын ақынның құрметіне Астанада, ҚР Ұлттық академиялық кітапханасында «Поэзия патшайымы» атты кітап-иллюстрациялық көрмесі қойылды. Көрмеде мәртебелі ақынның жыр әлеміндегі тасқа таңба басқандай өзіндік орнын көрсетіп, өске-лең жас үрпақты оның жасын жырларына тән елсүйгіштік, әділет іздеу, мейірімділік, иман тәрізді қастерлі ұғымдар арқылы тәрбиелеп, отаншылдық сезімін қалыптастыруға әсер етуді мақсат тұтты.

Махамбеттің отты толғаулары туған Нарын құмында өскен Фариза ақын азаттық үшін курескен ірі ақынды пір тұтты. Оның отансүйгіштік рухтағы азаматтық лирикасы соның айғағы. Сонымен қатар, қазақ поэзиясындағы сезім патшалығын, махаббатты жүрек тербей жырлаған ақынның бірі әрі бірегейі Фариза Оңғарсынова екеніне ешкім таласа алмайды.

Айтулы ақынның жылды жарық көрген тырнақалды жыр кітабы – «Сандуғаш» деп аталынады. Фариза Оңғарсынова поэзиясының көркемдік қасиетінің көкжиеігі 1977 жылы орыс тілінде «Нежность» атты кітабы жарық көргенде кеңеіе тұсті. Аударма жасағандар: Т.Фроловская, В.Цыбин, И.Потахина, П.Кашель.

Көрмеде Фариза Оңғарсынованың 10 томдық толық шығармалар жинағы мен «Дая», «Откровение», «Тревоги», «Алмазный клинок», «Гончая птица» «Мен саған ғашық емес ем...», «Прикосновение», «Полдневный жар», «Ожидание солнца» атты жыр жинақтары қойылды.

Сондай-ақ, көрмеден оқырмандар Фариза Оңғарсынова қазақ тіліне аударған армян ақыны Сильва Капутикян, Дағыстан ақыны Фазу Элиева, орыс ақындары Михаил Лермонтов, Александр Пушкин, Александр Блок, Евгений Евтушенко, Римма Казакова, украин ақыны Тарас Шевченко, қызығыз ақыны Гүлсайра Момунова, латинамерикандық ақын Пабло Неруданың өлеңдерін оқы алады.

Фариза Оңғарсынованың шығармашылығын насиҳаттай тусу мақсатында ҚР Ұлттық академиялық кітапханасы «Фариза Оңғарсынова жырлары шашқан шұғыла» атты кітапханалық блогтардың Халықаралық байқауын жариялады (www.fongarsynova.blogspot.com). Оnda Қазақстанның барлық өнірлерінен 18 кітапхана мен Ресейдің Тюмень облысының Ишим қалалық орталықтандырылған кітапханалық жүйесі қатысада. Бұл байқау мынан-

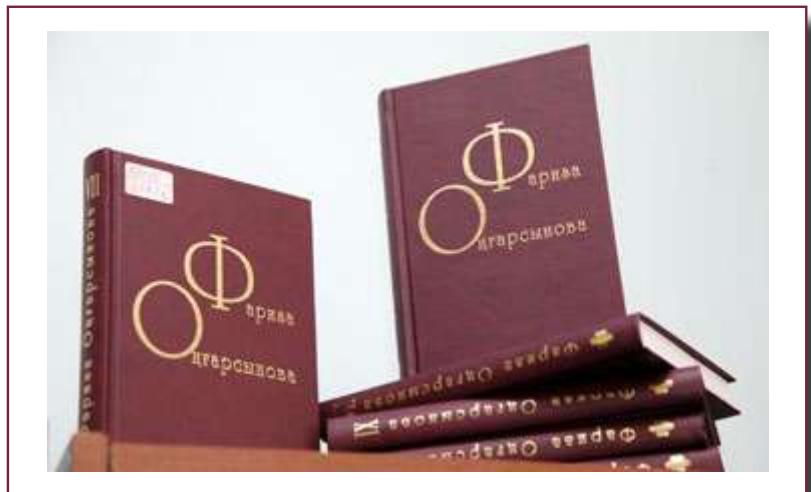

дай атаулармен өтуде: «Оқырман үшін ең үздік кітапханалық блог», «Үздік тақырыптық блог», «Ең дәстүрлі емес блог», «Кітапханашы үшін үздік блог».

Блогтардың дайындалуы мен толтырылуына әрбір кітапхана шығармашылық түрғыдан келді: оқырман қауым мұнда Фариза Оңғарсынова жырларын кеңінен тарату жүмыстарымен әр қылы түрде таныса алады, қызғылықты пікірлер, викториналар, аудио және видеоматериалдар бар екенін айта кету керек. Блогтың беташарында Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі, философия ғылымдарының докторы, «Бір ел – бір кітап», республикалық үйымдастыру комитетінің мүшесі Фарифолла Есім, аудармашы, әдебиеттанушы Татьяна Фроловская, филология ғылымдарының кандидаты, ақын Оңайгүл Тұржаннның байқау қатысушыларына үндеулері орналастырылған. Блогтар жарысының қорытындысы биылғы жылдың желтоқсан айының ортасында шығады.

Фариза Оңғарсынова қазірде республикалық әдеби-көркем «Тұмар» журналының бас редакторы, ол ұдайы әдебиетке келген жас таланттарды қолдаумен келеді. Өсіп келе жатқан буынға кітапты насихаттау ардақ тұту, оқуға құлшынысы жаңғыруы үшін Фариза ақын мейлінше үлесін қости. Ол елімізде 2007 жылдан бері жетінші мәрте табыспен өтіп жатқан «Бір ел – бір кітап» акциясының үйымдастыру комитетінің төрайымы болып табылады.

Фариза Онғарсынованың әсемдік әлемі

Акция барысында Халық Жазушысы, ҚР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты, белгілі ақын Фариза Онғарсынованың шығармашылығына арналған «Поэзия патшайымы» атты кітап көрме болып өтті. Көрменің мақсаты – оқырмандарды ақын шығармашылығымен таныстыру, отты ойлы, сардар сезімді жырларының ерекшелігі мен қырларын ашу, жастарға ақын өлендері арқылы Отанға деген сүйіспеншілігін ояту, мейірімді және адал сезімде тәрбиелеу.

Экспозиция «Өлеңмен өрілген өмір», «Жыр – менің жалғыз тарланым, Аялап өтер арағым», «Достар – айдын, ел – кемем» атты үш бөлімнен тұрады. Көрмеге Фариза Онғарсынованың толық шығармалар жинағы, әр жылдары жарық көрген өлендер жинағы, анықтамалық, энциклопедиялар, газет-журналдар, фотосуреттер және белгілі қоғам және әдебиет қайраткерлерінің ұлағатты сөздері қойылған.

Фариза Онғарсынованың шығармашылығы ақындық диапазон кеңдігімен, биік азаттық болмысымен, өнерге деген үлкен жауапкершілігімен ерекшеленеді. Ол – атақты ақын, жоғары деңгейлі аудармашы, талантты журналист, көрнекті қоғам қайраткері және сырлы әндердің авторы. Бірақ та Фариза Онғарсынованың шығармашылығында өлеңдер ерекше орын алады. Ол Отан, достық, өз халқының тарихы, ақын мен поэзияның орны, өз сүйікті өлкесінің табиғаты туралы жырлайды. Өлеңдерінде еңбек адамдарын мадақтайды. Ақынның шығармашылығының бұлақ бастауы, өмір мұраты – дүлдүл ақын, қайсар сарбаз Махамбет. Эрине, ең әдемі және лирикалық өлеңдері махаббатқа арналған.

ФАРИЗА! Кажется, уже в имени её звучит музыка, которой наполнены её стихи. Они дышат ароматом Великой степи. В них бьется живое сердце, боль и радость народа.

Автор многочисленных стихотворений, очерков, рассказов и повестей, известных

далеко за пределами нашей страны, она начала свое творчество около пятидесяти лет назад и до сих пор верна своему выбору.

Жизненный путь Фаризы Онгарсыновой начинается на земле легендарного Мангистау. Она родилась в ауле Манаш Гурьевской области в 1939 г. Суровая земля, кругом пески – ни родника, ни ручья, только немногие колодцы.

Фариза работала учителем казахского языка и литературы. Но журналистика постоянно влекла ее. Первая поэтическая книга «Сандуғаш» была издана в 1966 г. Творческий путь Фариза продолжила в 1968 г., став литературным сотрудником газеты «Коммунистік еңбек». Затем работала в газетах «Лениншіл жас», «Қазақстан пионері», возглавляла журналы «Пионер» (ныне «Ақжелкен»), «Ай».

Русскоязычный читатель открыл ее для себя в 1977 году, познакомившись с книгой «Нежность». Ф. Онгарсынову переводили Т. Фроловская, В. Цыбин, И. Потахина, П. Кашель. Ее стихи на русском языке можно было прочесть в журналах «Юность», «Дружба народов», «Новый мир», «Простор».

С 1996 г. по 2004 Фариза – депутат Мажилиса Парламента Республики Казахстан. Лауреат Государственной премии КазССР, Отличник народного образования. Награждена орденами «Знак Почета», «Парасат», «Достық» и медалями.

Фариза Онгарсынова – поэтесса, творчество которой давно перешагнуло границы. Её строки живут и звучат на самых разных языках. Но, все же, дороже всего ей признание и любовь своего народа, для блага которого, улучшения его жизни она отдавала и отдает весь свой талант и весь напор, и боевой дух, живущий в ней.

Кітапты дәріптеуде «Бір ел – бір кітап» акциясы өзінің өміршебендігін және қажеттілігін дәлелдеді. Биыл бұл акция жетінші рет өтіп отыр және оның аясында үйымдастыру комитеті мүшелеңерінің көпшілігі өз дауыстарын Қазақстанның халық жазушысы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, ақын Фариза Оңғарсынованың поэзиясы үшін берді. Акцияның кітабы ретінде ақынның «Дауа» – «Откровение» атты лирикалық жыр кітабы ұсынылды. Осылай байланысты «Бір ел – бір кітап» акциясы кітабының хабарлануына арналған баспасөз конференциясыда болды.

«Бір ел – бір кітап» – 2013 акциясы аясында Фариза Оңғарсынованың өмірі мен шығармашылығы туралы «Өлеңмен өрілген өмір», «Жыр – менің жалғыз тарланым, аялап өтер ардаым», «Достар – айдын, ел – кемем» атты бөлімдерден тұратын «Поэзия патшайымы» тақырыбындағы кітап көрмесімен «Музыкалық мейманжайда» оқырмандар жыл бойына танысты.

28 қарашада аталған акция аясында кітап оқуды насиҳаттау, адамгершілік тәрбие мен рухани байлық, әлемді тану және білімге жетелейтін орта – кітапханаға келуді біздің қоғамның рухани дәстүріне айналдыру мақсатында Астанада алғашқы рет «Жаунар жыр планетасына саяхат» Кітапханадағы поэзия түні атты кең көлемді мәдени-әлеуметтік акциясы өтті. Іс-шараға ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің тарихи және мәдени мұралар басқармасының бастығы Базарбай Әлтаев, ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағат комитетінің баспа бағдарламалары басқармасының бастығы Нұрасыл Тоғызбаев, «Қазтрансойл» компаниясының бас менеджері, еңбек сінірген мәдениет қайраткері Ақайдар Үсымұлы, филология ғылымдарының докторы, ақын Жанат Эскербекқызы, елорданың шығармашылық және қоғамдық зиялыш қауым, үлттық мәдени орталықтардың өкілдері, сонымен қатар жас ақындар, оқытушылар, кітапханашылар, журналисттер, студенттер және т.б. қатысты.

Фариза Оңғарсынова поэзиясына арналған «Жүректерге бір жылу әкелейін...» атты жыр кеші табиғи дарыны тұма бұлақтай нағыз ақынның шығармашылығына арнайы жасалған көрменің қасында өтті. Поэзия патшайымы атанып, мәртебесін казағы ардақтап, халықтың сүйікті ақынның баяғыда-ақ айналған, өмірін өлең деп үққан, қазақ жырында өзіндік қолтаңбасымен танылып, өнерімен шоқтығы биік Қазақстанның халық жазушысы Фариза Оңғарсыноваға арналған жыр кешін «Шалқар» радиосының жүргізуісі Рұстем Жүнісов пен ҚБҚ қызметкери Майра Ермекбаева жүргізілді.

Құрманғазының қазақтықтың рухындей, телегей-теніз шалқитын «Адай» күйін белгілі күйіші, Мұрат Өскенбаев атындағы республикалық конкурстың жеңімпазы Жұмабек Қадырқұловтың шәкірттері орыннадады. Көшпелілер стихиясын аумай-төкпей танытатын бұл күй Фариза Оңғарсынова кіндік қаны тамған жерде туғаны аян. Фариза Оңғарсынованың бұла жырларының сарыны осы күйді еске салары айқын.

Ақын шығармашылығынан балаларға арналған «Баланың ойы», «Тұған жер», «Балалыққа саяхат», т.б. өлеңдерін жас студенттердер, кітапхана мамандары, ақын қыздар - Маржан Ершу, Қазақ радиосының жүргізуісі Құралай Жұмақанова, Гүлсара Шалқар оқыды. Қазақ үлттық өнер университетінің бір топ студенттері, келешек сахна ше-

берлері Фариза ақын жырларын артист қауымына тән көркемдік және жүрекпен оқығаны оқырман жүргегіне тез жетті.

Кеш барысында ақынның поэзия әлемі орыс, түрік, ағылшын тілдерінде жалғасын тапты. ҚР Қарулы күштерінің ардагері, подполковник, ақын Владимир Петров, Түркия елінен келген түріктің ақын қызы Нұрай Гүнеш, жас ақын Ольга Посохова, Қазақ Заң университетінің студенті Қымбат Бұхарбаева өлең оқыды.

Фариза Оңғарсынованың лирикасына арналған «Тартынбай сөйлер асылмын...» атты әдеби сайысы мен «Қырмызы бояулар сөйлесін...» тақырыбында жас суретшілер аллеясында «Кескіндеме» мамандығы бойынша Қазақ ұлттық өнер университетінің бірінші курс студенттері сурет салды.

Ал поэзия жанкүйерлерін «Ақбереннің ақындық әлемі» атты Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі, «Дарын» мемлекеттік жастар сыйлығы және «Серпер» жастар сыйлығының, Төлеген Айбергенов атындағы сыйлықтың иегері Ақберен Елгезекпен сұхбат кеші қарсы алды.

Интернет залда біздің мамандар меймандарды Әдеби KazNetpen таныстыруды. Кітапханаға келген жүртшылышқа «Әдеби караоке» ән шеруіне қатысып «КварталEast-West» тақырыбы аясында Үндістанды зерделеу орталығы, француз, корей кварталында болып, үл елдердің салт-дәстүрлери мен мәдениетімен танысты.

«Көркем әдебиет абонементі» залында әр жастағы оқырмандар үшін «Әдеби әлем» атты әдеби кеші өтті. Ең көп оқытын оқырман марараптады. Сонымен қатар, кітапханашылар кітапты уақытында өткізбейтін қарыздар оқырмандарға кеңшілік жасады. Үл түннің қасиеті сондай – «оқырман қауымға бәрін кешіре білу».

Кітап көрмелерінің сан алуандығы, кітаптардан көрсетілімдер, саусағызыздың үшін тигізсөз жан бітептің кітаптардағы әйгілі кейіпкерлер үл түнді ерекше көркем етті! Үл – кітапхана қорынан ең үлкен кітап, ең кішкентай кітап, ең сирек кітап, ең жаңа кітап, т.б. үсінілатын «Ең, ең, ең...» кітап көрмесі. Үл – кітаптардан жасалған «Шабыт бағы» инсталляциялық көрмесі. Мұнда дизайннерлер жасаған экспозиция бас киімдер, туýреліштер, мойын орағыштар. Үларды өлшеп көріп, меймандар естелік үшін суретке түсіп жатты. «Кітапхана аллеясы» атауымен есімі елге таныマル кітапхана қонақтарының фотосуреттері ілінген көрме де өтті.

Бұдан басқа, қонақтар үшін «Қаламгер» әдеби-музыкалық кафеі және «Мениң қолтаңbam» атты мүмкіндігі шектеулі оқырмандардың өздері қолдан жасаған бүйімдардың көрмесі болып өтті. Сондай-ақ, қелушілер телескоп арқылы тұнгі қаланы тамашалай алды және «Поэзиямен жүлдіз жорамал» бөлімінен оқырмандар өзі туралы бал аштыруды. Қонақтар өздерінің тілектерін арнайы стенде жазып қалдыруды. Поэзия мерекесі би марафонымен аяқталды.

Акцияның серікtestері: «Самұрық-Қазына» акционерлік қоғамының «Әлеуметтік серікtestік орталығы», Қазақстан Жастарының Конгресі, Қазақ Ұлттық өнер университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Евразиялық Ұлттық университеті, «Абай», «Книжное эльдорадо» кітап дүкендері, «Фылыми кітапханалардың орталық коллекторы» ЖШС, «All&Company» ЖШС, «Геотар Медия» баспасының Астанадағы өкілдігі.

Іс-шарада мына БАҚ өкілдері болды: «Хабар», «24kz», «Қазақстан», «Мир» телеарналары. «Қазақ радиосы», «Егемен Қазақстан», «Казахстанская правда» газеттері, «Астана» журналы.

Осы мәдени-акция барысында түскен тілектерді келтіре кетейін:

1) Ұлттық академиялық кітапхана ұжымы! Сіздерге еңбектеріңізге табыс, ізгілік пен шығармашылық тілейміз.

Ізгі ниетпен: № 59 мектеп-лицея ұжымы

2) Огромное спасибооо! Коллективу библиотеки за такой отдых! Пришла с приятельницей, прекрасно провели вечер! Интересный был вечер про Ф.Онгарсыновой!!! Посмотрели постановку в ауле «Манаш». Оказывается библиотекари бывают не только умные и любознательные, но и веселые, развлекательные! Организовано очень корректично, все к месту, все радушные, доброжелательные!!! **С уважением, Муканова Бахыт** (ваша читательница).

3) Кітапхана ұжымы! Жұмыстарыңыз алға бассын! Еңбек етіп жатқан адап еңбектеріңіздің жемісін көріңіз! Әрқайсыңыздың басыңызға бақ қонсын!

Арай Аманкелдиева, Л. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің студенті

4) Ұлттық академиялық кітапхана ұжымына! Жастардың және студенттердің атынан алғыс! Шығармашылық табыс және кітапханаңызға кітаптардың көбеюін тілеймін. Изгі ниетпен: **Л. Гумилев атындағы ЕҰУ журналистика және саясаттану факультетінің студенттері**

5) Я попала сюда по приглашению своей подруги. Получила огромное удовольствия от проведенного вечера Все здорово! Спасибо всем.

Представительница города Өскемен.

Акция қорытындысы ретінде «Қазақ елінің мақтанышы – Фариза Оңғарсынова» атты музыкалық – жыр кешіде болып өтті.

Кеште ақынның «Анама», «Ақкөңіл ауылдың адамдар-ай», «Тәрбиеші», «Жақсы көру», «Разбойник», «Фариза жан», «Жайық толқынында» атты бірнеше тамаша әндері шырқалды. Орындағандар: әнші, музыкатанушы Ботагөз Айбекова, Астана қаласының № 27 «Балауса» балалар бақшасының вокал тобы, «Қаламқас» халық ансамблінің көркемдік жетекшісі Қуантай Тәтенов, әйгілі дәстүрлі әнші Эльмира Жаңабергенова, республикалық байқаулардың лауреаты Бибігүл Сауытова, Халықаралық байқаулардың лауреаты Рұстем Жұғнісов.

Сарапшылар ретінде кеште сөз сөйлегендер: ҚР ҰАК бас директоры Ә.А.Асқар, белгілі ақын, филология ғылымдарының кандидаты, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ журналистика кафедрасының менгерушісі Оңайгүл Тұржан, жазушы-аудармашы, Қазақстанның мәдениет қайраткері Ақайдар Ысымұлы, жазушы, әдебиеттанушы, кинодраматург, «Дарын» Мемлекеттік жастар сыйлығының лауреаты Айгүл Кемелбаева, композитор, журналист Қайрат Темірғали, ақын Маржан Ершу, жас ақын Ольга Порохова, «Сезім» поэтикалық клубының мүшесі Қымбат Бұхарбаева және ҚР ҰАК маманы Айнагүл Мектепова.

Кеш Фариза Оңғарсынованың орыс және ағылшын тілдеріне аударылған өлеңімен

аяқталды және жүргізушілер кеш бойы жүртшылықты «Фариза Оңғарсынованың өлеңдерін оқыңыздар» деп шақырды.

Осы акция аясында 15 тамыз күні Қазақстанның Халық жазушысы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, ақын Фариза Оңғарсынованың шығармашылығы бойынша Кітапханалық блогтардың Халықаралық байқауын жариялағанбыз (www.fongarsynova.blogspot.com). Кітапханалардан мына номинациялар бойынша 19 етініш тұсті: «Оқырман үшін ең үздік кітапханалық блог» - 7, «Үздік тақырыптық блог» - 9, «Ең дәстүрлі емес блог» - 3. Байқау барысында қатысушы-кітапханалар мазмұнды мәліметтер, креативті ойларымен бөлісіп пайдаланушылардың көңілінен шықты.

«Оқырман үшін ең үздік кітапханалық блог» номинациясы бойынша:

1 орын - «ТЫНДА, МЕНІ ЖУРЕКПЕН!» С. Баишев атындағы Ақтөбе облыстық әмбебап ғылыми кітапханасының жобасы

2 орын - «МЕН ҚҰШТАР ӘЛЕМ» Н. Гоголь атындағы Қарағанды облыстық әмбебап ғылыми кітапханасының жобасы

3 орын - «ЖАУҺАР ЖЫР ПЛАНЕТАСЫ» С. Сейфуллин атындағы Алматы облыстық әмбебап ғылыми кітапханасының жобасы

«Үздік тақырыптық блог» номинациясы бойынша

1 орын - «ЖЫР-ҒҰМЫР» Г. Сланов атындағы Атырау облыстық әмбебап ғылыми кітапханасының жобасы

2 орын - «СВОБОДЫ ЯРОСТНАЯ СТРАСТЬ» А. Пушкин атындағы Шығыс Қазақстан облыстық әмбебап ғылыми кітапханасының жобасы

3 орын - ЖЫР ПАДИШАСЫ» С. Мұқанов атындағы Солтүстік Қазақстан облыстық әмбебап ғылыми кітапханасының жобасы

«Ең дәстүрлі емес блог» номинациясы бойынша

1 орын - «С ЗЕМЛЕЙ СТЕПИ СТИХИ МОИ В РОДСТВЕ Хромтау орталық аудандық кітапханасы (Ақтөбе облысы)

2 орын - «ЖЫР ЖҰЛДЫЗЫ -ФАРИЗА АҚЫН» Степногорск қаласының орталық аудандық кітапханасы (Ақмола облысы)

3 орын - «ӨЛЕҢ, МЕН СЕНИ АЯЛАП ӨТЕМ...» Қобда аудандық орталықтандырылған кітапханалар жүйесі (Ақтөбе облысы)

Facebook желісіндегі ашық дауыс беруде «С ЗЕМЛЕЙ СТЕПИ СТИХИ МОИ В РОДСТВЕ» Хромтау орталық аудандық кітапханасының (Ақтөбе облысы) жобасы ең көп дауыс жинады. Құттықтаймыз!

Конкурс қатысушыларына естелік сертификаттар мен Фариза Оңғарсынованың қолтаңбасы бар «Fashyқ жүрек» кітабы берілді. Ал жеңімпаздарға арнайы дипломдар мен бағалы жүлделер берілді: 1 орын - сканер Epson Perfection V37, 2 орын – BookReader, 3 орын – веб-камера және құлаққап.

Байқау қорытындысы бойынша үйымдастыруышыларға түскен пікірлер мен ұсыныштар:

Карагандинская ОУНБ им. Н.В.Гоголя 23 декабря 2013 г.,

– Барлық жеңімпаздарды жеңістерімен құттықтаймыз! Шығармашылық шабыт пен ізденистеріңіз алдағы уақытта да биік деңгейлерге, толағай табыстарға жеткізуіне тілек-теспіз. Жаңа жылдарыңыз құтты болсын! Жылқы жылы тек жақсылықтар әкелсін!

Мара красикова 21 декабря 2013 г.,

– Мы выражаем искреннюю благодарность руководителям данного проекта из Национальной академической библиотеки Республики Казахстан и ждем от них новых крылатых идей! Актобе, Абраменко Н.В.

Хромтауская Центральная Районная библиотека 22 декабря 2013 г., 0:52

– ПОЗДРАВЛЯЕМ всех вышеперечисленных конкурсантов с призовыми местами!!! И всех-всех-всех с наступающим Новым годом!!!

Татьяна Воропаева 22 декабря 2013 г.,

– Поздравляем всех победителей Международного конкурса блогов о творчестве Фаризы Онгарсыновой!!! Желаем всем дальнейших творческих успехов и вдохновения!!! Поздравляем всех с наступающим Новым 2014 годом!!! Караганда, ОУНБ им.Н.В.Гоголя, Воропаева Т.В.

Жадыра Исқакова 22 декабря 2013 г.,

– Мы выражаем искреннюю благодарность руководителям проекта Международного конкурса блогов о творчестве Фаризы Онгарсыновой из Национальной академической библиотеки Республики Казахстан, а также Поздравляем всех победителей!!! Желаем всем дальнейших творческих успехов!!! С наступающим Новым 2014 годом!!! Талдыкорган, АОУБ им.С. Сейфуллина, Нургалиева М.С..

Гуля Сеитова 22 декабря 2013 г.,

– Поздравляю всех победителей конкурса! Хромтау, Хобда - так держать! Всех с наступающим новым годом, творческих успехов! АОУНБ им.С.Баишева. Сеитова Гуля.

организацию акции «Одна страна – одна книга». Мы уверены, что Ваш конкурс покателен и актуален! Желаем Вам всяческих благ, здоровья, процветания!

С уважением, группа блогеров Карагандинской ОУНБ им Н.В.Гоголя

2013

Рухани байлық мәселесі адамзат дәүірлерінің қай кезеңінде болмасын өткір тұрғаны заңдылық. Материалдық қажеттіліктен рухы басым тұратын иғілік – руханият. Кітап – адам жаңының мәңгі қорегі.

Оқырман ұлт келбетін қалыптастыру мақсатында ҚР Ұлттық академиялық кітапханасының бастауымен 2007 жылдан елімізде «Бір ел – бір кітап» акциясы өткізіліп, осы иғіш шараға миллионнан аса оқырман тартылды. Абай «Қолымды мерзімінен кеш сермедім» деп өкініш айтқанда, білім дүниесін ұлықтаған. Хакім Абай солай десе, бүтінгі өскелең жас үрпақ мынау нанатехнологиялық артықшылықтар алға озатын жаңа заманда кітапқа деген ұлы сүйіспеншіліктен бір елі айрылмауы керек.

Акция бойынша әуелі жаппай оқитын кітап ретінде 2007 жылы Абайдың «Қара сөздері», 2008 жылғы М. Әуезовтің «Қылы заман» повесі, 2009 жылы М. Жұмабаевтың лирикасы таңдалды. 2010 жылғы жыл кітабы – ақын Ж. Молдағалиевтың «Мен Қазақпын» поэмасын, ал 2011 жылы жазушысы Ж. Аймауытовтың «Ақбілек» романын, өткен 2012 жылды Оралхан Бекейдің шығармаларын ел оқыды.

Былтырғы жыл кітабы бойынша Қазақстанның барлық өңірлеріндегі аудандық, ауылдық және облыстық кітапханаларда жыл бойына Оралхан Бекейдің рухани келбетін ашатын 1500-ге жуық іс-шаралар өтті. Шығыс Қазақстан облыстық әмбебап кітапханасы флеш-моб, «Ымырттағы оқулар» өткізсе, Қостанай облыстық әмбебап кітапханасы онлайн-конференция, Павлодар облыстық әмбебап кітапханасы виртуальды көрмесін жоғары деңгейде өткізді. Атырау және Ақтау облыстық әмбебап кітапханалары оқырман конференциясын өткізді.

Ал Ұлттық академиялық кітапханасы осы акция бойынша жыл басынан 32 іс-шара өткізді. Қорытындысы ретінде 12 желтоқсан күні «Бір ел – бір кітап» – 2012 республикалық акциясының жабылуына арналған «Менің арманымдағы оқырман қала» атты әдеби серуен жолы өтті. Импровизациялық әдеби серуен жолында бірнеше алаң болды. Бұл үш көше: «Оралхан Бекей – жазушы», «Оралхан Бекей – журналист», «Оралхан Бекейдің шығармаларындағы адамдар мен табиғат» атты жас суретшілердің көшесі; «Қаламгер» әдеби кафесі және «Кербұғы секілді қазақтың кербезі» атты кітап-иллюстрациялық көрмесі. Сондай-ақ, кітаптардан қаланған таңғажайып қамал ретіндегі инсталляция жасалды. Барлық алаңдарда жүртшылық мол жиналды. Бұл жер белгілі әртістер, ақын-жазушылар, оқытушылар мен астаналық мектептер, колледждердің оқушылары, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ-нің студенттері, кітапханашылардың басын қости.

Биылғы таңдау қазақтың үлкен ақыны Фариза Оңғарсыноваға түсті. Ежелден жүреңі өлеңмен бірге жаралған қазақтың біртуар ақыны Фариза Оңғарсынованың поэзиясын бүкіл ел жаңғыртып оқитын болды. Олар «Дая» - «Откровение» жыр жинақтары. Қазақ сөзінің қаймағы біздің таңдамалы ақындарымыздың өшпес жырларында тұрғаны айдан анық.

«Бір ел – бір кітап» акциясы – 2013 Фариза Оңғарсынованың «Даяу» жыр жинағын

ҚР Ұлттық академиялық кітапханасында 2013 жылы халық жаппай оқытын кітапты таңдау үшін «Бір ел – бір кітап» акциясының үйімдастыру комитетінің отырысы өтті. Ол акцияның үйімдастыру комитетінің тәрағасының орынбасары, жазушы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты Әкім Таразидың жетекшілік етуімен өтті.

Талқылауға үйімдастыру комитетінің мүшелері – ҚР Парламенті Сенатының депутаты, академик Фариғолла Есім, жазушы, филология ғылымдарының докторы, профессор Тұрсын Жүртбай, «Дарын» Мемлекеттік жастар сыйлығының лауреаты, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің проректоры, филология ғылымдарының докторы, профессор Дихан Қамзабекұлы, жазушы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, ҚР Ұлттық академиялық кітапханасының бас директоры Әлібек Асқар, ақын, «Дарын» Мемлекеттік жастар сыйлығының лауреаты, ЕҰУ «Алаш» мәдени және рухани даму институтының директоры Амантай Шәріп, аудармашы-жазушы, Мәдениет қайраткері Ақайдар Үсымұлы, Л.Н.Толстой атындағы Қостанай облыстық әмбебап ғылыми кітапханасының директоры Гулжамерия Қазина, жазушы, «Дарын» Мемлекеттік жастар сыйлығының лауреаты Айгүл Кемелбаева, ақын, «Дарын» Мемлекеттік жастар сыйлығының лауреаты Дәүлеткерей Қәпүлұ қатысты.

Мәжіліс қатысушыларына ҚР Ұлттық академиялық кітапханасы, Назарбаев орталығының кітапханасы, Облыстық әмбебап кітапханалар, Астана қаласының Орталықтандырылған кітапханалар жүйесі, С.Бегалин атындағы Мемлекеттік балалар кітапханасы, Жамбыл атындағы Мемлекеттік жасөспірімдер кітапханасы, Зағип және нашар көретін азаматтарға арналған Республикалық кітапханасы жүргізген сауалнама қорытындысы бойынша іріктелген авторлар тізімі ұсынылды.

Тізімге Ғабит Мұсіреповтің «Ұллан» романы, Сәкен Сейфуллин поэзиясы, Міржақып Дулатовтың «Бақытсыз Жамал» романы, Фариза Оңғарсынованың өлеңдері, Мұқағали Мақатаевтың лирикасы, Сайын Мұратбековтің «Басында Ушқараның...» атты прозалық шығармалары, Сәкен Жұнісовтің «Ақан сері» романы, Саттар Ерубаевтың «Менің құрдастарым» романы, Илияс Жансүгіровтың «Құлагер» поэмасы, Әbdіжәмил Нұрпейісовтың «Қан мен тер» трилогиясы енген еді. Талқылау барысында қазақ әдебиетінің классикалық шығармасы ретінде оқылуға лайық осынау әрбір шығарманың құндылықтары туралы айтылды. Алайда үйімдастыру комитеті мүшелерінің көпшілігі өз дауыстарын Қазақстанның халық жазушысы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты Фариза Оңғарсынованың поэзиясы үшін берді. Акцияның кітабы ретінде ақынның «Даяу» атты лирикалық жыр кітабы ұсынылды.

Бұғінде Фариза Оңғарсынова Қазақстанның ең көп оқылатын авторы болып саналады. Оның шығармашылығының негізгі тақырыптары – сүйіспеншілік пен жек көрушілік, ерлік пен қорқақтық, жақсылық пен жамандық. Өзінің көптеген өлеңдерін ақын туған ауылына, жерлестеріне және бүкіл қазақстандықтарға арнады. Фариза Оңғарсынованың шығармаларына әлеуметтік пен азаматтық тән, ақын жырлары отансүйгіштік рухты оятып, туған халқын сүюге, құрметтеуге, оның дәстүрлері мен мәдениетін қастерлеуге шақырады. Фариза Оңғарсынова әлі құнғе қазақстандық поэзияның дамуына өз үлесін қосуда: ол «Тұмар» атты республикалық-көркем журналдың бас редакторы болып табылады, сонымен қатар жас талантты әдебиетшілерді қолдайды.

Жыл бойына Астанадағы ҚР ҰАК-сында, Алматыдағы ҚР Ұлттық кітапханасында, облыстық, аудандық және ауылдық кітапханаларда, әртүрлі мекемелердің кітапханаларында Фариза Оңғарсынованың шығармашылығына арналған іс-шаралар өтетін болады. Акцияға жыл сайын білім беру мекемелері, сондай-ақ әскери бөлімдер қатысады.

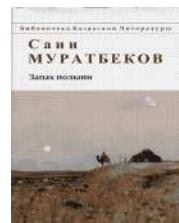
2014

Сайын Мұратбеков Жусан иісі, Басында
Үшқараның...
Сайын Мұатбеков «Запах полыни»,
«На вершине Ушкара...»

Мұратбеков С. Жусан иісі. -Алматы: АНА-
РЫС, 2009.- 324 б.

Запах полыни: повести, рассказы / пер с
каз.: предисл. Ж. Нурмановой. - Астана :
Аударма, 2010. - 624 с.

Мұратбеков С. Басында Үшқараның.... - Ал-
маты : Қазақстан, 2010. – 478 б

Жыл авторы – белгілі қазақ жазушысы Сайын Мұратбеков 2014 жылы

Акцияның үйімдастыру комитетінің шешімі бойынша жалпыхалықтық оқуға белгілі қазақ жазушысы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты Сайын Мұратбековтің «Жусан іісі» және «Басында Үшқараның...» атты повестері таңдалды.

Бұл туралы баспасөз конференциясына қатысушылар ҚР ҰАК бас директоры Әлібек Асқар, Акцияның үйімдастыру комитетінің тәрағасы, философия ғылымдарының докторы, академик Фарифолла Есім, акцияның үйімдастыру комитеті тәрағасының орынбасары, жазушы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты Әкім Тарази, жазушы, Халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының иегері Адам Мекебаев мәлімдеді. Баспасөз конференциясына Астана қаласының мектептері мен колледждерінің кітапханашылары, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ және Қазақ Ұлттық Өнер университеттегі студенттері қатысты.

Акция барысында дәстүр бойынша үлттық, облыстық, аудандық және ауылдық кітапханалардың оқырмандары, мектеп, колледж оқушылары, жоғарғы оқу орындарының студенттері Сайын Мұратбековтің өмірі мен шығармашылығымен танысып, оның «Жусан іісі» және «Басында Үшқараның...» повестерін оқып, талдайтын болады.

Сайын Мұратбековтің шығармаларымен оқырмандар толығырақ «Сайын даланың сұңғыла суреткері» атты кітап көрмесінен таныса алады. Экспозиция бөлімдері: «Әдебиет – оның өмірі», «Жусан іісті дара талант», «Сымбаты бөлек сырлы әлем». Мұнда жазушының алғашқы жинақтары ұсынылған: «Ескек жел», «Қалың қар», «Жабайы алма», «У тёплого родника», «Запах полыни», «На вершине Учкары», 2013 жылдың жарық көрген бес томдығы, сондай-ақ, оның шығармашылығы туралы мақалалар бар. С. Мұратбековтың бірқатар шығармалары орыс, әзбек, татар, украин, белорус, грузин, әзербайжан, литва, араб тілдеріне аударылған. Жазушының шығармаларын электронды түрде Қазақстан Ұлттық электрондық кітапханасында оқуға болады, онда автордың бес томдығы орналасқан.

Акцияның мақсаты – қазақ әдебиетін насиҳаттау, тарихи-мәдени және рухани мұраны сақтау, адамгершілік-отансуйгіштік тәрбие беру, оқырмандарды кітап оқуға, кітапханаға тарту. Акцияны өткізуіндік орталығы кітапханалар болып табылады. Жыл бойына Қазақстанның барлық өнірлерінде Сайын Мұратбеков шығармашылығын ашатын 2000-ден астам іс-шаралар өттеді.

**«Бір ел – бір кітап» – 2014 респубикалық акциясына арналған
«САЙЫН ДАЛАНЫҢ СҰҢҒЫЛА СУРЕТКЕРІ» тақырыбындағы кітап
көрмесіне ШОЛУ**

(жыл кітабы – Сайын Мұратбековтің «Басында Үшқараның...», «Жусан иісі»)

Қазақ әдебиетін насхаттау, тарихи-мәдени және рухани мұрамызды сақтау, жастарды отаншылдыққа, өнегелілікке тәрбиелеу, сондай-ақ, оқырмандарды әдеби-көркем кітаптарды оқуға, кітапханаға тартуға бағытталған «Бір ел – бір кітап» респубикалық акциясы биыл сегізінші рет үйымдастырылуда.

Кітапханамызда өткен «Бір ел – бір кітап» акциясын үйымдастыру комитетінің отырысында оқырмандардың ең көп дауысна ие болып, 2014 жылдың кітабы болып Сайын Мұратбековтің «Жусан иісі» және «Басында Үшқараның...» атты шығармалары таңдалып алынды.

«Жусан иісі» атты повесінде екінші дүниежүзілік соғыс жылдарындағы кішкентай бір ауылдағы балалардың бастаң кешкен оқиғасы, көрген ауыртпашылықтары, қазақ ауылының ауыр жағдайы, халықтың басына түскен қайғы-қасіреті суреттеледі. Әңгімелегі басты кейіпкер – Аян. Оған ақылдылық, үқыптылық, мақсаткерлік тән. Аянның маңайындағы балаларға айтқан ертегілері адамға ой саларлық құндылығымен ерекше. Тыңдаушыларын бей-жай қалдырмайды.

«Басында Үшқараның» - Адам баласының бұла шағы – балалықтың алтын елестерін оқырманның көз алдына әкеледі. Соғыстан кейінгі елдің басындағы хал-ахуалды суреттейтін әңгімелері мен повестерінде соғыс жылдарындағы ауыл өмірі, ауыр тұрмыс, қажырлы еңбек, адалдық пен адамгершілік сөз болады. Сондықтан да бұл жинаққа жазушының негізінен әңгімелері мен екі хикаяты топтастырылған. «Басында Үшқараның» атты әңгімеде кейіпкер Әсептің он сегіз жасар Шынар деген қызыға нәзік сезімдері туралы баяндалған.

Жазушының шығармаларын электронды түрде Қазақстан Ұлттық электрондық кітапханасында оқуға болады, онда автордың бес томдығы орналасқан.

«САЙЫН ДАЛАНЫҢ СҰҢҒЫЛА СУРЕТКЕРІ» тақырыбындағы бұл кітап көрмесі З бөлімнен тұрады: «Әдебиет – оның өмірі», «Жусан иісті дара талант» және «Сымбаты бөлек сырлы әлем».

I бөлім – «ӘДЕБИЕТ – ОНЫҢ ӨМІРІ»

Халық жазушысы Сайын Мұратбеков Алматы облысындағы бүрінші Қапал ауданындағы Қоңыр ауылында 1936 жылды, 15-ші қазанда дүниеге келген. Сайындың жастайынан атасы Мұратбек бауырына салып, өсіріп-тәрбиелеген. Өз әкесі Сапарғали Ұлы

Отан соғысына қатысқан майдангер.

Жазушы Тәуелсіз «Тарлан» сыйлығының, М. Әуезов атындағы әдеби сыйлықтың және Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты. «Құрмет белгісі» орденімен марапатталған.

Бірінші бөлімге жазушының өмірбаянына, автобиографиясына қатысты кітаптар, мерзімді басылымдар, фотосуреттер, өмірі мен қызметінің атаулы қундерінің хронологиясы қойылды.

II бөлім – «ЖУСАН ИІСТІ ДАРА ТАЛАНТ»

Сайын Мұратбеков – қазақ прозасында орны айқын, көркемдік әлемімен баураған жазушының бірі. Ұлы Отан соғысынан кейінгі кезеңде халық құрметіне бөлленген жазушы, Қазақстан Мемлекеттік сыйлығының лауреаты, көркемсөз зергері, бөлекше дарын иесі Сайын Мұратбековтің алғашқы шығармалары 50-жылдардың аяғында жариялана бастаған.

Содан берігі үақытта «Менің қарындасым», «Ауыл оты», «Көкорай», «Отау үйі», «Жабайы алма», «Дос іздеп жүрмін» атты жинақтары, таңдамалы шығармалар жинағы жарық көрген.

Аударма саласында Ә.Әлімжановтың белгілі роман – повестерін, сондай-ақ Г. Толматевтің Д.Қонаев, Н.Назарбаев туралы деректі повестерін, **Алекс ла Гуманың** «Тас қалам» романының қазақшалаған. «Тел өскен ұл» кинофильм сценарийінің авторы.

Жазушының шығармалары орыс, өзбек, татар, украин, белорус, грузин, әзіrbайжан, литва, араб тілдерінде жарық көрген.

Екінші бөлімге жазушының әр жылдары жарық көрген шығармалары - әңгімелері мен повестері, аудармалары, дәйексөздер мен фотосуреттер қойылған.

III бөлім – «СЫМБАТЫ БӨЛЕК СЫРЛЫ ӘЛЕМ»

Қаламгер әңгімелерінің басты тақырыбы мен көтерген өзекті мәселесі - ауыл өмірі мен әлеуметтік жағдайдың өзара байланысын суреттеу арқылы кейіпкердің азаматтық табиги болмысын, адамгершілік позициясын, рухани тазалығын, жан сұлулығын, нәзік құбылыстарын, сан қырлы қайшылықтарын, психологиялық этюдтермен өрнектеу. Осы мақсатта, ауыл адамдарының адалдығын, аңқылдақ, кіршікіз ақкөніл мінездерін, бауыр малдығын, ішкі ой-сезім ірімдерін, мұңы мен мұратын көркемдейді, қуйкі тірлікті мінеп, оқырмандарына ой салады.

Жазушылар мен ғалымдар атақты жазушы, Қазақстан мемлекеттік сыйлығының лауреаты Сайын Мұратбеков бозбала кезінен-ақ көркем шығармалар жаза бастағанын, оның әңгімелері қазақ әдебиетіндегі бөлек бір құбылыс болғанын айтады.

Бұл бөлімге Сайын Мұратбековтің замандас, дос-жарандарының жазушының өмірі мен шығармашылығына қатысты ой-пікірлері жазылған кітаптар, мақалалар, дәйексөздер қойылған.

Кітапханамызда өткен «Бір ел – бір кітап» акциясын үйлемдастыру комитетінің отырысында оқырмандардың ең көп дауысна ие болып, 2014 жылдың кітабы болып Сайын Мұратбековтың «Жусан іісі» және «Басында Үшқараның...» атты шығармалары таңдалып алынды.

«Жусан іісі» атты повесінде екінші дүниежүзілік соғыс жылдарындағы кішкентай бір ауылдағы балалардың бастаң кешкен оқиғасы, көрген ауыртпашылықтары, қазақ ауылшының ауыр жағдайы, халықтың басынан түскен қайғы-қасірет суреттеледі. Әңгімедегі басты кейіпкер – Аян. Оған ақылдылық, ұқыптылық, мақсаткерлік тән. Аянның маңайындағы балаларға айтқан ертегілері адамға ой саларлық құндылығымен ерекше. Тыңдаушыларын бей-жай қалдырмайды.

«Басында Үшқараның» - Адам баласының бұла шағы – балалықтың алтын елестерін оқырманнаның көз алдына әкеледі. Соғыстан кейінгі елдің басындағы хал-ахуалды су рет-

тейтін әңгімелері мен повестерінде соғыс жылдарындағы ауыл өмірі, ауыр түрмис, қажырылыс еңбек, адалдық пен адамгершілік сөз болады. Сондықтан да бұл жинаққа жазушының негізінен әңгімелері мен екі хикаяты толастырылған. «Басында Ушқараның» атты әңгімеде кейіпкер Әсептің он сегіз жасар Шынар деген қызыға нәзік сезімдері туралы баяндалған.

**«Әдебиет – оның өмірі», «Жұсан иісті дара талант»,
«Сымбаты бөлек сырлы әлем».**

I часть – «Литература – это его жизнь».

Народный писатель Сайын Муратбеков родился 15 октября 1936 года в ауле Коныр бывшем Капалском районе Алматинской области. Сайына с малых лет воспитал дед Муратбек. Его отец Сапаргали не вернулся с войны.

Писатель лауреат независимой премии «Тарлан», литературной премии М.Ауезова и Государственной премии. Награжден орденом «Знак почета».

В первой части вставлены книги о биографии, автографии писателя, периодические издания, фотографии, хронология памятных дат жизни и деятельности.

II часть – «САМОБЫТНЫЙ ТАЛАНТ С ЗАПАХОМ ПОЛЫНИ»

Сайын Муратбеков – один из видных писателей, чей художественный мир завораживает воображение читателей своей чистотой и ясностью. Он при жизни был любимым писателем народа, лауреатом Государственной премии, мастером публицистики. У даровитого писателя Сайына Муратбекова первые произведения опубликованы в конце 50-х годов.

С тех пор вышли из печати сборники, избранные произведения «Менің қарындастым», «Ауыл оты», «Көкорай», «Отау үйі», «Жабайы алма», «Дос іздеп жүрмін».

Он перевел на казахский язык известные романы А.Алимжанова, документальных повестей Г.Толмачева о Д.Конаеве, Н.Назарбаева, романа Алекс ла Гумы «Каменная страна». Автор сценария кинофильма «...сын».

Произведения писателя вышли на русском, узбекском, украинском, беларусском, грузинском, азербайджанском, литовском, арабском языках.

На вторую часть вставлены произведения писателей, вышедших разных лет – рас-

сказы и повести, переводы, публицистика и фотографии.

III часть – «Загадочный мир прекрасен».

Главная тема писателя и актуальная проблема затронутая в творчестве его – жизнь аула и его социальный облик. Извечная тема нравственности, силы духа и красоты. Душевная сторона людей, психологизмы передаются с знанием жизни и действительности.

С этой целью рисуются разные характеры аульных людей, их чистота и человечность, идеал и мечта в целом. Обыденная жизнь и печаль и чаяние этих людей заставляет задуматься читателя.

Многие современники-писатели отмечают, что Сайын Муратбеков стал писать в юношеском возрасте, и его рассказами зачитывались, они стали явлением на казахской литературе.

В этой части вставлены книги о творчестве Сайына Муратбекова, критика его произведения, статьи, публицистика.

В приложении выставки даны под рубрикой «Позиция писателя» размышления и мысли Сайына Муратбекова и стихи, посвященные ему.

Автор года – известный казахский писатель Саин Муратбекова

В Национальной академической библиотеке РК состоялась пресс-конференция, посвящённая объявлению книги акции «Одна страна – одна книга». По решению оргкомитета акции для всеобщего прочтения были выбраны повести известного казахского писателя, лауреата Государственной премии Сaina Муратбекова «Запах полыни» и «На вершине Учкары».

В работе пресс-конференции принимали участие: ответственный секретарь МКИ РК Жанна Курмангалиева, генеральный директор НАБ РК Алибек Аскар, председатель оргкомитета акции – доктор философских наук, академик Гарифолла Есим, заместитель председателя оргкомитета акции, писатель, лауреат Государственной премии Аким Тарази, депутат Сената Парламента РК Сарсенбай Енсегенов, преподаватели кафедры казахской литературы ЕНУ им. Л.Н.Гумилёва, профессора, доктора филологических наук Серик Негимов и Айгуль Усенова, ақын, лауреат Государственной премии РК Несипбек Айтұлы, главный научный деятель Международной тюркской академии, профессор, доктор филологических наук Куныпия Алпысбаев, а также библиотекари школ и колледжей Астаны, студенты ЕНУ им. Л.Н.Гумилёва.

По традиции в ходе акции читатели Национальных, областных, районных и сельских библиотек, учащиеся школ, колледжей, студенты вузов Казахстана познакомились с жизнью и творчеством писателя Сaina Муратбекова, читать его повести «Запах полыни», «На вершине Учкары» и выражать своё отношение к произведениям. Тематика предлагаемых повестей разнообразная, но их герои властно входят в сердца читателей, покоряя цельностью натуры, силой характеров и размышлениями об истинных нравственных ценностях. Вот отважный мальчик Аян, обездоленный войной, но сохранивший яркий дар творчества (герой повести «Запах полыни»). А вот горожанин, кандидат наук Асет, в котором на первый план выходит рационализм людей двадцатого века, но в тоже время он с любовью и теплотой посещает родные места, вспоминает своё детство, своих сельчан (герой повести «На вершине Учкары»).

Подробнее с произведениями Сaina Муратбекова читатели могут познакомиться на книжной выставке «Сайын даланың сұнғыла суреткери». Разделы экспозиции: «Әдебиет – оның өмірі», «Жусан іісті дара талант», «Сымбаты бөлек сырлы әлем». Здесь представлены ранние сборники писателя «Ескең жел», «Қалың қар», «Жабайы Алма», «У тёплого родника», «Запах полыни», «На вершине Учкары», пятитомник произведений писателя, изданный в 2013 году, а также статьи о его творчестве. Ряд произведений Муратбека переведены на русский, узбекский, татарский, украинский, белорусский, грузинский, азербайджанский, литовский, арабский языки.

2014

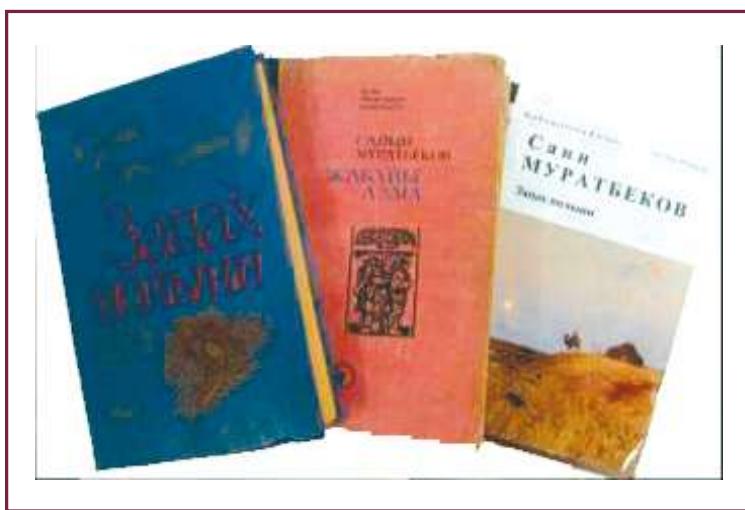

«Бір ел – бір кітап» акциясы -2014

Сайын Мұратбековтың жазушылық шеберлігі

Бұл жолы белгілі қазақ жазушысы Сайын Мұратбековтың шығармашылығына ерекше назар аударылды, Өйткені оның «Жусан іісі» және «Басында Ушқараның...» атты по-вестері «Бір ел – бір кітап» акциясы аясында жүртшылық жаппай оқу үшін таңдалды. 15 мамырда Музыкалық мейманжайда «Сайын даланың сұңғыла суреткери» кітап көрмесі аясында Сайын Мұратбековке арналған әдеби кеш өтті.

Кеште жазушы шығармашылығына қатысты қызықты және мазмұнды пікірлер айтылды. Назарбаев Университетінің доценті, филология ғылымдарының кандидаты Лаура Дәүрәнбекова ««Басында Ушқараның...» повесінің жазылу тарихы» тақырыбына дәрісін оқыды, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, жазушы Әкім Тарази Сайын Мұратбеков туралы естелігімен бөлісті. Филология ғылымдарының докторы, профессор Рақымжан Тұрысбек Сайын Мұратбеков шығармашылығына шолу жасады, ал Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Қазақ әдебиеті кафедрасының доценті, ф.ғ.д., профессор Айгүл Үсенова «Сайынның жүмбағы туралы» тақырыбында дәріс оқыды. Сондай-ақ, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ студенттері жазушының «Жусан іісі» шығармасынан үзінділер оқыды. Кештің музикалық бөлімінде Халықаралық «Шабыт» фестивалінің лауреаты Сырым Мұхамеджанов домбырада ән шырқады. Кешті «Астана» радионың редакторы Жанболат Шакимов жүргізді.

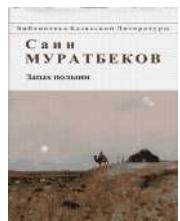
2015

Есенберлин Илияс “Көшпенділер”
Есенберлин Ильяс. “Кочевники”
Yesenberlin Ilyas. “The Nomads ”

Көшпенділер. - Алматы: I.Есенберлин атындағы қоры, 1998. - 584 б.

Кочевники. Алматы : Фонд им. И.Есенберлина, 1998. - 588 с.

The Nomads . - Almaty : The Ilyas Yesenberlin Foundation, 2000. – 559, [1] p.

Ильяс Есенберлин – участник Великой Отечественной войны, Член Правления Союза писателей СССР, лауреат Государственной премии Казахской ССР имени Абая (за книгу «Схватка», 1968), кавалер орденов Трудового Красного Знамени, «Знак Почета» и шестнадцати медалей, в том числе: «За боевые заслуги» и «За оборону Ленинграда». Автор великих «Кочевников», «Золотой Орды» родился в городе Атбасар Акмолинской области.

Знаменитая историческая трилогия «Кочевники» является уникальным творением писателя, потому что до Ильяса Есенберлина не было книг по истории казахского народа. Автор охватил семь веков нашей истории, передал полную картину степной цивилизации и казахской государственности: формирование казахского народа, эпоха Золотой Орды, образование Казахского ханства, сложные взаимоотношения с Джунгарией, Китаем, Хивой, Бухарой, Российской Империей. В 2005 году по мотивам третьего романа «Отчаяние» был снят исторический фильм «Кочевники».

Своим литературным творением И. Есенберлин внес бесценный вклад в развитие исторического самосознания не только казахского народа: 17 романов и многие рассказы Ильяса Есенберлина были переведены почти на 30 языков мира.

Трилогия «Кочевники» Ильяса Есенберлина – в акции «Одна страна – одна книга»

Несмотря на то, что сегодня – время ультрасовременных технологий, компьютерного ускорения, что большинство людей увлечены Интернетом, на наш взгляд, книга нисколько не потеряла читательского к себе интереса. Но учить любить книгу, знать ее – надо, особенно нужно это молодому поколению. И здесь акция Национальной Академической Библиотеки Республики Казахстан «Одна страна – одна книга», которая проводится с 2007 года, стала значимым событием. Как отмечалось при организации акции, она направлена на поддержку и развитие читательского интереса к национальной литературе, привлечение к проблемам чтения внимания ученых и специалистов, привлечение потенциальных читателей. Конечно же, наша литература относительно молодая, но все-таки у нас немало писателей, чье творчество представляет огромный интерес не только для казахстанских читателей, но и для жителей других стран. Акция как раз и ставит одну из своих целей расширение интеграции нашей литературы в мировую.

Если посмотреть по прошедшим акциям, какие книги предлагались в разные годы, то мы увидим весь спектр многообразия казахской литературы. В первый год читателям были предложены «Қара сөз» – «Слова - назидания» великого казахского писателя Абая Кунанбаева. В 45 кратких притчах и философских трактатах прозаической поэмы поднимаются извечные проблемы национального воспитания и мировоззрения, морали и права, говорится и об истории казахов. В то время я работал в городе Жезказгане Карагандинской области на телеканале «Дидар». Посещая различные мероприятия в рамках этой акции, которые проводили городские библиотеки, я убедился, насколько интерес читателей к своей – национальной – литературе.

Книга «Қайдасын, қасқа құлышым» - «Где ты, мой жеребенок» Оралхана Бокеева стала главной в другой акции. В своих книгах рано ушедший из жизни талантливый казахский писатель ярко раскрывал образы простых людей разного возраста, красочно воспевал красоту своего родного края.

Знаменательной стала акция, где читателям был предложен сборник лирических стихотворений народного писателя Казахстана, поэтессы Фаризы Унгарсыновой «Дая» - «Откровение». Проникновенные своим отражением мира прекрасного, окружающего нас произведения Унгарсыновой наполнены большой любовью к своему народу, к своей Родине.

Акция, в которой была предложена книга «Ақбілек» Жусипбека Аймаутова, по большому счету открыла для казахстанских читателей широко творчество основоположника жанра драмы и романа на казахском языке в нашей литературе. Писатель сумел ярко раскрыть сложную судьбу женщины в трагические для народа дни гражданской войны, отобразив художественно всю конфликтность того времени.

В этом году акция будет посвящена трилогии Ильяса Есенберлина «Кочевники». Сам писатель так говорил о своих книгах: «Я написал историю, постарался открыть это своему народу, чтобы он шел под знаменем справедливости в будущее». Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев о трилогии отозвался так : «Трилогию „Кочевники“ отличают эпический размах, динамизм действия, живые и неповторимые образы выдающихся деятелей казахской истории, точный и выразительный язык». Это действительно большой титанический труд, который удался писателю. Первым вышел роман «Қаңар», в переводе на русский книга называется «Хан Кене», в нем повествуется о последнем казахском хане Кенесары. Следующей стала книга «Алмас Қылыш» - «Заговоренный меч», а затем трилогия была дополнена романом «Жанталас» -«Отчаяние». «Кочевники» - это хроника событий, которые происходили в казахской степи в период зарождения государственности после монгольского нашествия. Книга, основанная на богатом историческом материале, написана простым доступным языком и читается легко. Кстати сказать, именно эта трилогия лидирует в нашей литературе по количеству переводов на другие языки.

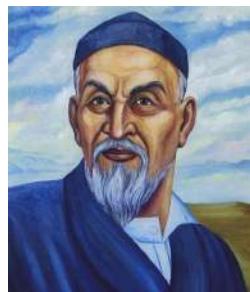
Мне хотелось бы еще сказать о большой работе, которую проводили в рамках акции коллективы учреждений библиотечной системы. Я имею в виду различные инновационные формы работы по продвижению книги для поддержки чтения и пропаганды казахской литературы. Здесь и открытые просмотры литературы и книжные выставки, тематические вечера и заседания литературных клубов, библиографические обзоры и марафоны-чтения, литературные дискуссии и вечера читательских пристрастий, информационные и литературные часы. Судя по прошлым годам, республиканская акция «Одна страна - одна книга» действительно стала пользоваться популярностью среди населения страны. Самое главное, что казахстанцы не только читают выведенные в качестве главной книги, но и проявляют интерес в целом к творчеству именно этих писателей. А это приведет к росту интереса к произведениям и других наших писателей.

Кунанбай Тулеуов, журналист

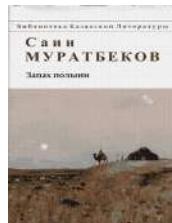
2016

Дулат Бабатайұлы «Книга поучений»

Көшпенділер. - Алматы : I.Есенберлин атындағы қоры, 1998. - 584 б.

Кочевники. Алматы : Фонд им. И.Есенберлина, 1998. - 588 с.

The Nomads . - Almaty : The Ilyas Yesenberlin Foundation, 2000. – 559, [1] p.

Акция «Одна страна - одна книга 2016»

Мы приглашали к прочтению поэтических произведений выдающегося казахского поэта-мыслителя Дулата Бабатайулы(1802 - 1871). Книга «Өсненама» Дулата Бабатайулы выбрана главной книгой для чтения в 2016 году в рамках акции «Одна страна - одна книга».

Сотрудники нашей библиотеки подготовили книжную выставку произведений поэта. У выставки в День знаний состоялось чтение стихов Дулата Бабатайулы на казахском, русском, английском языках.

Лучшие выступления наших читателей, отснятые на видеокамеру, размещены на нашем сайте и в соцсетях. Акция продолжается. Хотите прочитать произведение поэта для записи на видеокамеру, приходите в библиотеку.

Выдающийся казахский поэт-мыслитель до абаевской поры Дулат Бабатайулы родился в нынешнем Аягузском районе Семипалатинской области в семье бедняка-кочевника. Поэт жил в kraю, где ораторское и поэтическое искусство испокон веков ценились превыше всего, впитал все лучшее из творчества предшествовавших казахских мыслителей – жырау XV–XVIII вв., из древних исторических преданий; шежіре) и эпических сказаний, Дулат стал одним из образованнейших людей своего времени.

Дулат Бабатайулы — первый казахский поэт, стихи которого были изданы типографским способом и опубликованы книгой. Первый сборник «Өсненама» -«Книга поучений» вышел в Казани в 1880 году. В нем собрано около восьмисот строк стихов Дулата.

Основные идеи его произведений, сводятся к следующему: дети должны всегда подражать хорошим поступкам своих родителей и дорожить ими. Полезные советы и наставления родителей являются как бы кодексом законов поведения детей.

Человек познается в делах, личность формируется в процессе труда и деятельности. Труд, противоречащий склонностям, — источник уныния и несчастий. Человек должен жить не только для себя, лишь для удовлетворения, своих потребностей, но и трудиться для общего дела («Думай о деле народа всегда, и не ленись для блага труда»). Знание, труд украшают человека .от мала до велика («Воля и труд — вот твои друзья»). Жизнь должна быть устроена на разумных началах. Красноречие —дар, пустословие — болезнь («Слово — нить шелка, а стих — узор... Красноречивым тому не быть, кто не находит нужных слов»). По мнению поэта, только знания и наука окрыляют человека, открывают его глаза на мир.

Во многих своих произведениях поэт воспевает величие ума, силу воли человека, любуется красотой родной природы, прославляет дружбу, идиллию семейной жизни. По мнению поэта, там, где нет дружбы, там нет разумных форм человеческого общения и общежития: «Разве тебе будет другом тот, переступивший порог жилья, кто с улыбкой к тебе войдет, а выйдет, зло на душе тая».

Произведения Дулата Бабатайулы, связанны с воспитанием подрастающего поколения, которому, он искренне желал хорошей жизни и счастья, быть достойным человеком, гражданином и хозяином своей судьбы. Поэт любил свою страну.

*O, вершин этих горных гряда,
O, степное кочевье отцов,
Где трава была мягкой всегда
На заре и в росе вечеров,
Где ручьев бушевала вода,
Где так много в предгорье лесов
И широких для пастбищ долин!
Степь, наследие дедов, отцов,
Я, тобою взлелеянный сын,
Всю отдать тебе душу готов.*

Дулат Бабатайулы

БИЛ
ДУЛАТ
БАБАТАЙУАМ

“Бір ел, бір
кітап”
2016

I KITAP
ОСИЕТНАМА
Вленде мон дастандар

2017

СҰЛТАНМАХМУТ ТОРАЙҒЫРОВ

ЖЫЛ КИТАБЫ – СҮЛТАНМАХМУТ ТОРАЙҒЫРОВ

Жыл сайынғы дәстүрмен ҚР Ұлттық академиялық кітапханасында «Бір ел – бір кітап» Республикалық акциясы аясында жалпыхалықтық оқуға Жыл кітабын таңдауға байланысты комиссия мүшелерінің отырысы болып өтті. Осымен елімізде онынши рет өткізілген акция бойынша әлеуметтік жесілдерде, аймақтық кітапханаларда және оқырмандаға саудағы мониторингі жүргізілді.

«Бір ел – бір кітап» акциясы ҚР Мәдениет министрлігінің қолдауымен ҚР Ұлттық академиялық кітапханасы мен ҚР Кітапханашылар Ассоциациясы бастамасымен 2007 жылдан бастап өткізіліп келеді. Акцияның мақсаты – ұлттық әдебиеттің деген туындыны оқу және насихаттау, оқу ісін ілгерілету, рухани мұрамызды сақтау, сондай-ақ жастандарды отаншылдыққа әрі өнегелілікке тәрбиелу.

Комиссия мүшелері қатарында мемлекет және қоғам қайраткері Мырзатай Жолдасбеков, «Егемен Қазақстан» РГ» АҚ басқарма тәрағасы Дархан Қыдырәлі, ақын, «Парасат» орденінің иегері Несілбек Айтұлы, жазушылар Мырзагелді Кемел, Тұрсын Жұртбай, Жолтай Әлмашұлы, жазушы-драматург Роза Мұқанова, ҚР Ұлттық академиялық кітапхана басшысы Үмітхан Мұңталбаева, сондай-ақ, Д.Қамзабекұлы, А.Ысымұлы, С.Досжанова, Ш.Құрманбай, Л.Қапышева, М.Ершу және С.Тәуекелов те бар.

Қорытынды нәтижесінде акцияға бес мың оқырман қатысып, оның екі жарым мыңы әлеуметтік желі арқылы дауыс берген. Қатысушылар саны – 1 миллионнан асты.

Қазіргі қоғамда болып жатқан мәселелерді көтеру – «Бір ел – бір кітап» акциясының басты мақсаты да осы. Енді «Бір ел – бір кітап» Республикалық акциясы мүшелерінің пікірлеріне назар аударалық.

*Фарифолла Есім,
ғалым, философия ғылымдарының докторы:*

– Біз қазақ мұддесіне жұмыс жасауымыз керек. Сонда ғана қазақ мұддесі жоғары тұрады. Ешқандай да бұратартушылыққа жол бермеуіміз керек. Тізімде Сүлтанмахмұттың аты-жөні жоқ болғанымен де, көріп отырсыздар, оның әруағы басым түсіп отыр.

*Несілбек Айт,
акын, «Парасат» орденінің иегері*

– Қазақ поэзиясының биғіне өрмелеп шыққан ақын ол – Сүлтанмахмұт Торайғыров. Абайдан кейінгі ұлы ақындардың бірі. Ұлт үшін күрескен адам. Сол себептен бүгінгі «Бір ел – бір кітап» республикалық акциясына қатысушыларға жалынды ақын, жас ақын С.Торайғыровтың шығармалары таңдалғаны өте орынды деп санаймын.

*Дархан Қыдырәлі,
Халықаралық Түркі Академиясының президенті,
«Егемен Қазақстан» РГ» АҚ басқарма тәрағасы:*

– Өте жақсы пікірлер айттылып жатыр. Осы «Бір ел – бір кітап» акциясын жүйелі жүргізіп

келе жатқан Ұлттық академиялық кітапхана басшылығына және барлық кітапхана қызыметкерлеріне мен ризашылығымды білдіремін. Биыл Алаштың 100 жылдығы. Ол елімізде қалай аталынып өтеді, әлі белгісіз. Мүмкін конференциялар өткізілер... Бірақ, мына ұрпақтың санасына сол Алаш ұғымын сіңіре беру үшін биылғы акцияда Алаш тақырыбы қамтылу керек деген ойдамын. Мағжан Жұмабаев пен Жұсіпбек Аймауытовтар бұған дейінгі акцияларда оқылған екен.

Бізде Сұлтанмахмұт Торайғыров деген ақынымыз ұмытылып бара жатыр. «Қараңғы қазақ көгіне, Өрмелеп шығып, күн болам!» деген рухты жырлаған ақын. Қазіргі кезде оны оқыту керек. Сұлтанмахмұттың «Әлиханның Семейге келуі» деген өте керемет шығармасы бар. Көркемдік жағынан келсек, Алаш қайраткерлерінің ішінде Сұлтанмахмұт Торайғыровтың бәсі жоғары. Міржақып Дулатов пен Ахмет Байтұрсыновты да айтуға болады. Бірақ, Сұлтанмахмұттың көркемдік жағы, рухы биылғы жылға сәйкес келетін сияқты.

Менің ойымша Шерағаң да, классик жазушыларымыз Әбдіжәмил Нұрпейісов пен Әбіш Кекілбаевтан көзі тірісінде «Кімге дауыс бересіз?» деп сұрағанымызда осы Сұлтанмахмұт Торайғыровты айттар еді деген өзімнің ойым бар. Қазіргі қазақ жастарына идеал керек. Супермэндер дейміз, неше түрлі жасанды геройларға табынып, солардың аттарын жамағылып жүрген жайы бар. Ал ақын Сұлтанмахмұт Торайғыровтың шығармаларын жаста-

рымызыңа үлгі ретінде көрсетуімізге болады. Оның шығармалары заманымызыңа келген үлкен сый, тамаша тарту. Қыршын кетсе де, барлық саналы ғұмырын халқына арнаған ұлы тұлға. Біздің жастарымыз С.Торайғыровтың тәлімін, тағылымын оқып өссе, шын мәнінде отанышыл болып шығады деген сенімдеміз. Сұлтанмахмұт Тройцкіде оқып, діни білім алған. Сол себептен татар, башқұрт және басқа да бауырлас халықтармен әдебиетімізді жақындана түседі деп ойлаймын. Себебі, кезінде татар ақындары Габдолла Тоқай мен Фалымжан Ибрагимовтер Сұлтанмахмұттың бірге жүрген достары болған. Сұлтанмахмұт Торайғыров сол заманың ғана ақыны емес. Біз қазір «Мәңгілік ел» мұрасы деп жүрміз. «Мәңгілік ел» тұғырының бағыты қандай? Философиясы неде деген сауалды жиі естіміз. Оның мағынасын С.Торайғыровтың «Алаш туы астында, Күн сөнгенше сөнбейміз» деген философиясы айтып тұр. Бір жағы биыл Алаштың жылы. Екінші жағынан ұлттық идеямызыңа және Мәңгілік елдің анықтамасына Сұлтанмахмұт Торайғыровтың осы сезі жауап бола алады.

2007 жылдан 2016 жыл аралығында «Бір ел – бір кітап» акциясы бойынша жыл кітабы атанған шығармаларды естерізіге сала кетейік:

- Абайдың «Қара сөздері»,
- М. Эуезов «Қылы заман» романы,
- М. Жұмабаевтың лирикасы,
- Ж. Молдағалиев «Мен – қазақпын» поэмасы,
- Ж. Аймауытов «Ақбілек» романы,
- О. Бекей шығармалары,

2017

Ф. Оңғарсынова «Дая»,

С. Мұратбеков «Жұсан исі» және «Басында Үшқараның...»,

І.Есенберлиннің «Көшпендейлер» трилогиясы және Д.Бабатайұлының шығармалары.

Сонымен, «Бір ел – бір кітап» республикалық акциясының қорытындысы бойынша Алашорда мемлекетінің 100 жылдығына орай «Жыл кітабы – 2017» таңдауы ақын Сұлтанмахмұт Торайғыровтың шығармаларын оқу үсінілді. Сондай-ақ, үйымдастыру комитетінің шешімімен облыстық кітапхана қызметкерлері «Алғыс хатпен» марарапатталды.

Утверждаю
Генеральный директор НАБ РК
Муналбаева У.Д.
«___» _____ 2015 г.

ПОЛОЖЕНИЕ

о конкурсе на статьи «Қөшпенділер» - қадырын оқып оның өскен білер!»,
посвященное к 100-летию со дня рождения И.Есенберлина;
550-летию Казахского ханства в рамках республиканской акции
«Одна страна – одна книга»

I. Основные положения

1.1 Настоящее Положение приурочено к акции «Одна страна – одна книга» по трилогии И. Есенберлина «Кочевники».

1.2 Конкурс проводится в Национальной Академической библиотеке РК

Цель конкурса: повышение значимости казахстанской литературы в области воспитания молодого поколения, выявление творческих способностей читателей через чтение;

Задачи конкурса:

- формирование позитивных взглядов населения о библиотеке через сочинения читателя;
- способствование творческого роста участников, поднятие статуса и значимости профессии библиотекаря среди населения.
- лучшие идеи конкурсной работы будут публиковаться в печатных изданиях, на сайтах;

II. Основные требования к участникам конкурса:

2.1 Участие принимают все читатели НАБ РК, возрастных ограничений нет;

2.2 Статья по трилогии И. Есенберлина «Кочевники»;

2.3 Статья - Публицистическое, научное или научно-популярное сочинение небольшого размера.

2.4. Сочинение должно быть представлено на Конкурс в электронном виде объемом до 3 листов формата А 4, через 1,5 интервала, 14-м шрифтом Times New Roman.

2.5. На титульном листе сочинения должны быть указаны:

- наименование, почтовый индекс и адрес образовательного учреждения, телефон;
- сведения об авторе: фамилия, имя, отчество, класс, число, месяц и год рождения, телефон;

2.6. Присланные на Конкурс работы не рецензируются и не возвращаются, а также могут использоваться в дальнейшем организаторами по их усмотрению.

III. Критерии оценки

В произведении оцениваются:

- соответствие темы и жанра;
- содержание, уникальность, взаимосвязь;
- правила построения предложения (общий стиль, богатый художественный и словарный запас);
- авторский взгляд, правдивость, эмоциональность;
- грамотность изложения собственных мыслей, аргументация выводов;

IV. Содержание и заключение

4.1 Электронные варианты произведения принимаются по 20 ноября 2015 года, выставляются на сайте www.nabrk.kz, zhsk-kz@mail.ru печатный экземпляр - по адресу: г. Астана, ул. Достык, 11 Национальная академическая библиотека РК, Служба науки, менеджмента и маркетинга.

4.2 Церемония награждения победителя конкурса состоится 1 декабря 2015 года - в честь праздника Дня первого Президента.

V. Организация конкурса

5.1 Для проведения и организации конкурса будет сформирован организационный комитет.

5.2 Организаторы комитета должны разработать программу, составить список участников, список членов конкурсной комиссии, выявить победителя, а также награждение участников конкурса.

VI. Заключение

6.1 По заключению конкурсной комиссии выявляются победители и участники конкурса.

6.2 Лучшее сочинение войдет в список Монографий, а также будет выставляться на сайт.

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

Абай Құнанбаев.....	10
Мұхтар Әуезов.....	12
Мағжан Жұмабаев.....	22
Жұбан Молдағалиев.....	26
Жұсіпбек Аймауытов.....	36
Оралхан Бекей.....	40
Фариза Оңғарсынова.....	44
Сайын Мұратбеков.....	60
Ілияс Есенберлин.....	70
Дулат Бабатайұлы.....	74
Сұлтанмахмұт Торайғыров.....	78

Контакты

010000, Республика Казахстан
г.Астана, ул.Достык, 11

Тел/факс: 7(7172) 472653
(Регистрация)

Для справок +7(7172) 472657,
приемная +7(7172) 472545
info@nabrk.kz

Электронная доставка документов:
edd@nabrk.kz

Режим работы: С 09.00 до 20.00

Последняя пятница месяца – санитарный день

